УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Службі Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го СЕРПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 28, 1969 No. 157. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 27-го серпня 1969 р.

В АМЕРИЦІ

ДО ФЕДЕРАЛЬНОГО СУДУ В ДЕНВЕРІ, КОЛОРАДО, ЗГОЛОШЕНО скаргу проти заповідженого експериментального атомового вибуху. Скаргу зголосили чотири місцеві громадяни, замешкалі у віддалі від 3 і пів до 30 миль від плянованого місця вибуху. Вибух призначено на 4 вересня ц. р. і він має відбутися у глибині 8.442 стіп під землею, за 200 миль від столиці стейту, Денверу, на західньому узбіччі Скельних гір. У 1964 році Найвищий Суд затвердив постанову нижчого суду, який відкинув був подібну скаргу, що її зголосив був атомовий дослідник, лавреат Нобеля д-р Лайнус Павлінг.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЛЛІЮ ТРУДО ЗАЯВИВ, що він надалі нехтуватиме пересторогами своїх дорадників і служби безпеки та буде вдаватися в розмови з зустрічними громадянами, приватними особами, головно з присявними на його вічах, щоб безпосередньо пізнати настрої і почути скарги народу. Недавно під час одної такої палкої дискусії канадійського прем'єра з його опозиційними слухачами — прем'єр Трудо буцім-то вдарив одного 17-річного юнака. Однак суддя відкинув скаргу юнака, ствердивши, що він не навів належних доказів.

ПО АМЕРИЦІ РОЗ'ЇЗДИТЬ 22-річна Бернадет Девлін, посолка з Північної Ірляндії до британського парляменту, яка активно брала участь в бурхливих демонстраціях північно - ірляндських католиків проти кривд збоку протестантської більшости. Вона займається збіркою одного мільйона долярів для потерпівших від заворушень в Північній Ірляндії. У вівторок 26 серпня ц. р. вона була на авдієнції в генерального секретаря ОН У Танта і з'ясовувала йому ситуацію у Північній Ірляндії.

ТРІЧІЯ НІКСОН ЗНАХОДИТЬСЯ у шпиталі у Вашингтоні під обсервацією. Її перевезли туди в минулий вівторок, коли вона дістала болі, які вказували на можливість апендициту. З Білого Дому повідомлено, що Трічія, 23-річна старша донька Президента, не має гарячки і її стан здоров'я не дає причин до остраху.

МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРА В НЮ ЙОРКУ ВІДКЛАЛА передбачене на 15 вересня ц. р. відкриття нового сезону, подавши за причину — затяжкі переговори з представниками музик, хористів і членів балету про новий договір праці. Правний заступник інтересів оркестри, хористів і членів балету закинув генеральному менаджерові Рудольфові Бінгові, що він зумисне відклав відкриття оперного сезону, щоб робити натиск на членів ансамблю. Щорічне відкриття сезону Метрополітен-опери є поважною американською культурно - товариською подією.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ГОЛОВУВАВ у Сан Клементе в Каліфорнії на великій нараді, на якій обмірковувано боротьбу проти затруювання повітря фабричним димом та газоліновим спалюванням. Науковий дорадник Президента д-р Лі А. ДюБридж дораджував, щоб Уряд сприяв суперництву в автомобільному промислі щодо заступлення газолінового пального електричним погоном, як теж в удосконалюванні очищування газоліни.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ КУРТ ГЕОРГ КІЗІНҐЕР ВІДКИНУВ півофіційне запрошення поїхати з відвідинами до Москви. Туди їздили недавно одна ково видатні німецькі соціял - демократи під проводом Гельмута Шмідта, як і т. зв. вільні демократи під проводом Вальтера Шееля. Совєти запрошували Кізінґера приїхати в характері не канцлера держави, а голови Християнсько - демократичної партії, — він на це не погодився. Гельмут Шмідт виявив, що совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико натякнув йому на можливість переговорів у різних „дрібних" справах. Ті подорожі до Москви використовується в кампанії у зв'язку з парляментарними виборами, які відбудуться в Західній Німеччині 28 вересня.

У ТОКІО ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер Восьмий міжнародній симпозіюм про космічну технологію і науку, в якому беруть участь 400 учених із 19-ох країн. Наради обертаються головно довкола здобуття Місяця астронавтами з „Аполло 11". Багато учасників, між ними японці, висловили думку, що Місяць повинен бути „знейтралізований".

СОВЄТСЬКА МОРСЬКА ФЛЬОТА ПЕРЕВОДИТЬ маневри на Середземному морі, недалеко берегів Сирії і Єгипту, себто й недалеко брегів Ізраїлю. Речник Атлантійського Союзу (НАТО) заявив, що трудно твердити напевно, що ті маневри стоять у зв'язку з погіршеною політичною ситуацією на Близькому Сході, коли радикальні арабські кола, з єгипетським президентом Нассером у проводі, закликають одверто до поведення нової великої війни проти Ізраїлю. Осередком маневрів є совєтський гелікоптероносець „Москва".

У БІЯФРІ ЗГИНУЛО впродовж останніх двох років півтори мільйона осіб — не так на бойовищах, як від голоду й заразливих недуг. Біяфра — це колишня Східня провінція Ніґерії, яка відділилась від державної єдности з Ніґерією і проголосила свою державну незалежність, внаслідку чого центральний уряд Ніґерії повів проти неї безпощадну війну. Щойно від яких 12-ох днів ніґерське летунство перестало перешкоджувати міжнародним літакам, які довозять харчі й ліки до Біяфри.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ВИГРАЛА у розгрі з її внутрішньо - партійними противниками, які відгрожувались, що поставлять її перед партійний суд та навіть виключать з партії за її опозицію проти офіційного партійного кандидата на президента Індії. У виборах виграв кандидат не партії, а її, Індіри Ґанді. На партійних зборах опозиція, що складалась з право - консервативних членів, відмовилась від дальшої боротьби й погодилась на делікатну резолюцію, що її прийняла й Індіра Ґанді. Вона є прем'єром Індії від трьох з половиною років і виявила велику рішучість та зручність.

ПРЕМ'ЄР ТАЇ (СІЯМУ) ТАННОМ КІТТІКАХОРН ЗАПЕРЕЧИВ, наче б Таї наполягало на переговори з Америкою про відкликання з Таї 49.000 американського війська. Він заявив, що президент Ніксон запитав його під час свого недавнього перебування в Банґкоку, чи таїський уряд противиться відкликанню американських вояків. Названий таїський прем'єр відповів Ніксонові, що Таї прихилиться до бажань З'єднаних Стейтів, але в цій справі повинні відбутися переговори.

ЕКЗЕКУТИВНІ УРЯДОВЦІ І ОБЛАСНІ ОРГАНІЗАТОРИ УНС ВІДБУЛИ СПІЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Під час конференції обласних організаторів в Головній Канцелярії УНС. Сидять (зліва): головний касир дир. Петро Пуцило, заступник головного предсідника Володимир Сохан, обласний організатор Євген Репета, обласний організатор головний радний Степан Гавриш, головний секретар д-р Ярослав Падох, обласний організатор головний радний Василь Дідюк, обласний організатор Адольф Словік, заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич і головний предсідник Иосип Лисогір.

Джерзі Ситі. — Великий комплекс організаційних справ, їх труднощів і виглядів та можливостей в З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді були предметом дводенних нарад між затрудненими в головній канцелярії екзекутивними урядовцями і обласними організаторами, що відбулися тут у понеділок і вівторок, 25 і 26 липня. У нарадах, що їх відкрив головний предсідник Иосип Лисогір і якими проводив організаційний референт та головний секретар д-р Ярослав Падох, крім них взяли участь: заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич, заступник головного предсідника і керівник Рекордового Відділу Володимир Сохан, головний касир дир. Петро Пуцило, головні радні і обласні організатори Степан Гавриш, Василь Дідюк та обласні організатори Євген Репета і Адольф Словік. Реферованим головними екзекутивними урядовцями предметом дебат були такі справи, як організаційні завдання обласних організаторів та завдання цих організаторів зв'язані з рекордовим і фінансовим відділами УНС, а обласні організатори зі свого боку обмінювались досвідами своєї організаційної праці в терені. Відповідну увагу приділено особливим вимогам і можливостям організаційної праці в Канаді. На закінчення цієї дводенної конференції обмірковано необхідності і аспекти ще ювілейної і вже передконвенційної організаційної кампанії впродовж останніх чотирьох місяців цього року.

Ніксон зустрінеться з президентом Мехіко під час відкриття греблі на ріці Ріо Ґранде

Сан Клементе, Каліфорнія. — Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Ціґлер сповістив пресу, що 8 вересня цього року відбудеться зустріч президента Ніксона з мехіканським президентом Ґуставом Діязом Ордазом. Відбудеться ця зустріч з нагоди відкриття новозбудованої Греблі Дружби (Амістад) на ріці Ріо Ґранде, яких 12 миль від Дель Ріо в Тексасі. Збудовано Греблю Дружбо спільними засобами і коштами ЗСА і Мехіко для контролі над повенями, ірриґації й постачання у майбутньому електричної енерґії. ЗСА покривають яких 56 відсотків коштів, Мехіко решту. Зустріч през. Ніксона з през. Діязом Ордазом буде першою офіційною конференцією провідників ЗСА і Мехіко. Обидва мають конферувати в справах спільних інтересів. Відбудеться ця зустріч під час поворотної дороги през. Ніксона з Каліфорнії до Вашингтону. Кошти збудовання Греблі Дружби становлять 78 мільйонів і не включають ще коштів збудування запроєктованої гідроелектростації. З допомогою цієї греблі створено одинадцяте за величиною штучне озеро в Північній Америці 7 миль широке і 86 миль довге.

В амбасаді Канади у Відні згинули дві особи внаслідку бомбового замаху

Відень. — У вівторок 26 серпня ц. р. канадійський громадянин мадярського роду, Кольман Льосончі, вкинув до бібліотеки канадійської амбасади у Відні газолінову бомбу, внаслідку чого вибухла пожежа, що швидко огорнула три долішні поверхи будинку. Два австрійські службовики згинули, а коло 30 осіб були легше чи важче поранені. Канадійського амбасадора Джана МекКордіка врятувала пожежна сторожа, перевівши його по приставленій до вікна високій пожежній драбині. Винуватець сам зголосився на поліцію ще під час того, як 100 пожежників намагалися погасити пожежу у 6-поверховому будинку. Причина того атентату не відома.

Рада Безпеки ОН знову наtаврувала Ізраїль за наскок на Ливан

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла у вівторок 26-го серпня ц. р. одноголосно резолюцію, в якій натаврувала летунський налет Ізраїлю проти обширу гори Гермон в Ливані 11 серпня ц. р. та водночас засудила всі акти порушування воєнного перемир'я, без уваги на те, хто це робив би. Амбасадор Ізраїлю Йозеф Текоах висловив невдоволення тією резолюцією, *закинувши їй* сторонничість, бо вона, мовляв, бачить тільки ізраїльські відплатні дії, а не бачить арабських терористичних провокацій. Названий ізраїльський представник звернув увагу, що в Раді Безпеки засідають шість держав, які не мають дипломатичних взаємин з Ізраїлем і тому наче автоматично ставляться вороже чи неприхильно супроти Ізраїлю. Американський амбасадор Чарльс Йост, навпаки, боронив об'єктивність тієї резолюції, яка в загальному натавруванні порушників перемир'я охопила всі нагальні акти. Він підкреслив, що справа не в тому чи іншому *насильницькому акті*, а в загальній напруженій ситуації та в потребі завести на Близькому Сході тривкий мир згідно з резолюцією Ради Безпеки ОН з 22 листопада 1967 року.

Південно-в'єтнамський президент виключає коаліційний уряд з комуністами

Сайгон. — Південно-в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тіє заявив, що він ніколи не допустить до того, щоб у Півд. В'єтнамі настав коаліційний з комуністами уряд та щоб узагалі прийшов угодівський уряд, згідно з бажанням комуністів. Зате названий президент заперечив, наче би призначення генерала Тран Тієма Кіма на нового прем'єра свідчило про войовничий характер нового уряду. За найкращий шлях до замирення Нгуєна Ван Тіє поручив відвоювання від комуністів осель, які ще перебувають під їхньою владою. Південно-в'єтнамський уряд має владу над якими 87 відсотками 17-мільйонового народу. Він створив коло 12.000 озброєних осель, з яких проте багато дісталося під одверту або законспіровану владу комуністів. Саме новий прем'єр, генерал Тран Тієм Кім був, як міністер внутрішніх справ, організатором тих осель і мав нагляд над очищуванням їх з комуністичних елементів. З американського боку заявлено, що Америка не втручається в такі внутрішні справи Південного В'єтнаму, як склад його уряду. Однак, за твердженням газет, керівні американські кола не вдоволені, що новим прем'єром став генерал, коли генералами є вже президент і віце-президент тієї країни. Це, мовляв, не може сприяти мировим переговорам з комуністами.

КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ ТА МИСТЕЦЬКІ І РОЗВАГОВІ ІМПРЕЗИ ВИПОВНЯТЬ ПРОГРАМУ ВЕЛИКОГО КІНЦЯ ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Керґонксон. — Уже від багатьох років зв'язаний зі Святом Праці довгий кінець тижня, що формально закінчує вакаційний час, є на цій оселі Українського Народного Союзу справжнім здвигом української молоді, що змагається за найкращі висліди в різних ділянках спорту та бере участь у багатьох мистецьких і розвагових імпрезах. Тенісові і плавацькі змагання відбуватимуться в суботу і неділю та закінчаться в понеділок роздачею здобутих трофеїв. Розвагові імпрези почнуться вже в п'ятницю, 29-го серпня, як того дня о год. 10-ій вечора почнеться забава при звуках оркестри „Амор" та з вибором чергової кралі тижня Союзівки. В суботу, 30-го серпня, впродовж дня відбуватимуться тенісові і плавацькі змагання, що їх влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб за першості Української Спортової Централі Америки і Канади. Ввечорі того дня в концертовій залі „Веселки" відбудеться велика ювілейна ревія з нагоди 75-річчя УНСоюзу у виконанні музичного, вокального і танцювального ансамблів працівників Союзівки під гаслом: „Лицем до Батька - Союзу". В програмі ревії, в якій візьмуть участь відомі наші мистці пензля і слова ЕКО (Едвард Козак) і Ікер (Іван Керницький), будуть виконані оригінальні пісні, танки, гуморески, балетні сценки, коломийки. Музичне оформлення ревії — Ірина Біскуп та Володимир Добушак, танки — Маруся Вишинська, спів — Маруся Штинь. Конферансьє — Володимир Гентиш. Після ревії — забава. В неділю, 31-го серпня перед полуднем як звичайно, Богослуження, опісля продовжування спортових змагань, о год. 4-ій по полудні під вільним небом концерт оркестри Осередку СУМА ім. М. Павлушкова з Чикаґа, а вечером в залі „Веселки" відбудеться вечір гумору: „Округлі квадрати на Союзівці" з участю Ігора Чуми і Романа Шведа. Опісля Забава.

Духова оркестра Осередку СУМА ім. М. Павлушкова з Чикаґа

На летовищі під Москвою розбився літак із 112 пасажирами

Москва. — У вівторок 26-о серпня ц. р., приземлюючись на летовище Внуково під Москвою великий 4-моторовий літак „Ільюшин 18" розбився і загорівся. Совєтська преса зправила промовчує число і призвища жертв, ба навіть самі подібні нещасливі випадки, але факт, що на місце катастрофи прибуло понад 30 шпитальних амбулянсів, які від'їздили з пораненими, вказує на поважне число жервт. Літак прилетів із Сочі на Криму за віз 112 осіб, здебільша повертаючих з літньої відпустки. Причиною катастрофи була, мабуть, механічна хиба апарату, яким знижується колеса літака при приземлюванні, внаслідку чого важкий літак вдарив своїм підвоззям у землю. Західні газети пригадують з цієї нагоди кілька подібних летунських катастроф в СССР, між ними катастрофу „Іль 18" у Свердловську в 1 листопаді 1967 року та літака типу „ТУ 114" під Москвою в лютому 1966 року, коли-то згинуло 50 осіб.

180 арештованих, 45 ранених під час негритянських демонстрацій у Пітсбурґу

Пітсбурґ. — З понеділка 25 серпня ц. р. тут тривають демонстрації негрів, які вимагають допущення їх до праці у великих, започаткованих у Пітсбурґу будівельних проєктах. У другому дні цих демонстрацій, що в них беруть участь деякі білі, підтримуючи вимоги негрів, прийшло до сутички між поліцією і демонстрантами, які заблькували один з мостів і спинили автовий рух. В другому дні демонстрацій арештовано 180 осіб з-поміж демонстрантів і 45 було ранених, в тому числі 12 поліцаїв. Головні демонстрації відбулися коло новобудованого Стадіону Трьох Рік, що його кошторис встановлено на 31,9 мільйона долярів. При будуванні цього стадіону негри не працюють, бо їх не приймають до спілок будівельних робітників. Кількість членів негритянського походження в цих спілках дуже мала — всього яких 2 відсотки. Асоціяція будівельних контракторів погоджується піти назустріч неграм і уможливити для них фаховий вишкіл і допустити якусь кількість негрів до членства у спілках будівельних робітників. Але репрезентація негритянської „Чорної Будівельної Коаліції", яка почала протестну акцію й демонстрації, відкинула пропозиції контракторів, як незадовільні й неузгіднені з нею. Водночас із цим провід негритянської асоціяції кольорового населення запротестував проти „поліційної брутальности" в поведінці з демонстрантами.

Видано збірку поезій шестидесятників в перекладі на англійську мову

Ню Йорк. — У видавництві „Кіхот" появилася книжковим виданням п. н. „Чотири українські поети" 84-сторінкова збірка поезій чотирьох сучасних поетів-шестидесятників в Україні у перекладі англійською мовою. Включені до цієї збірки вибрані поезії поетів Івана Драча, Віталія Коротича, Ліни Костенко і Василя Симоненка. Перекладали вірші названих поетів Марта Богачевська-Хом'як і Данило С. Струк. Вийшла збірка за редакцією і з передмовою проф. Юрія Луцького з Торонтського Університету, автора праці „Літературна політика в совєтській Україні: 1917-34". Надруковані англійські переклади віршів паралельно із їх оригінальними українськими текстами. Книжка ілюстрована портретами поетів і вийшла з обкладинкою Тані Кравців. Перекладачі — д-р Марта Богачевська-Хом'як, є професором-асистентом історії в Манґеттенвіл Коледжі, Н. Й., Данило С. Струк працює лектором російської й української мов та літератур в Торонтському Університеті.

У Києві почав виходити новий журнал „Філософська Думка"

Київ. — У виданні Інституту філософії Академії Наук УССР, як 34-те спеціялізоване видання, почав виходити новий журнал-квартальник українською мовою „Філософська Думка". Перше число вийшло в середині серпня. У ньому, поміщено декілька статтей на тему „ідеологічної боротьби проти буржуазних, реформістських та ревізіоністських концепцій", як сказано в рецензії-відгуку в „Молоді України" з 19 серпня. Газета розцінює випуск нового журналу українською мовою, як „новий яскравий прояв постійного піклування комуністичної партії про дальший розиток марксистсько-ленінської філософії, важливою подією в ідеологічному і культурному житті Української ССР. В першому номері журналу вміщено передову статтю „До нових звершень у розвитку максистсько-ленінської філософії", в якій аналізуються здобутки філософів УССР, визначаються найважливіші напрямки досліджень українських філософів." Що дійсно гідне уваги відповідного читача в першому числі журналу „Філософська Думка", так це вперше опубліковані в перекладі з латинської мови на українську філософічні твори науковця Києво - Могилянської Академії логіка Мануйла Козачинського — з циклю його лекцій з логіки. Переклад здійснили члени Інституту філософії АН УССР.

Помер о. Микола Баранецький

Філядельфія. — У вівторок 26 серпня вечером помер тут у домі своїх дітей о. Микола Баранецький на 85 році життя, один з найстарших і заслужених наших духовників. Народився у 1884 р. в Кульчицях біля Самбора, у 1913 р. Кир Константин Чехович висвятив його на священика. Був парохом в с. Волі Якубовій біля Дрогобича до 1944 року. На еміґрації був душпастирем табору в Біссенгофені в Німеччині, а після приїзду до Америки був парохом в Патставні в Пенсильвенії. У грудні 1966 року тамошня громада звеличала його золотий ювілей духовного стану. Був активним кооперативним діячем. Панахида відбудеться в п'ятницю 29 ц. м. о год. 8 веч. в церкві св. Йосафата, 2336 Ортодокс — вулиця на Френкфорді у Філядельфії, а похорон відбудеться в суботу 30 серпня, після Богослужби в названій церкві, на греко-католицький цвинтар у Факс Чейзі,

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Державні фікції

У польському нюйоркському щоденнику „Нови Свят" з 25-го ц. м. появилась передова стаття п. з. „Програні прапори" — в обороні тих прапорів, під якими далі боряться принципові противники сучасної дійсности на Сході Европи — дійсности, що її створили і боронять московські поневолювачі й усі їх покірливі слуги в місцевих державних фікціях. Хоча ситуація у сучасній Польщі куди краща за ситуацію в Україні — згадати хоч би про Церкву в Польщі та її відважних єрархів — проте польський щоденник гостро таврує ті одиниці з-посеред керівної американсько - польської організації „Польонія" і ті американсько - польські пресові органи, які пропагують в ім'я „позитивізму" гасла співпраці з режимовою владою і агентурою Кремлю. „Пора врешті, — кличе „Нови Свят", — здемаскувати дійсні цілі всієї тієї ідіотської аргументації, за якою так звана Людова Польща є суверенною державою тому, що має власні цивільні й військові установи. Ми бачили, як виглядає та суверенність, коли Гомулка відрядив — хотячи, чи не хотячи, але в кожному випадку на вимогу Москви — польські військові частини для участи в атаці проти Чехо - Словаччини. Усі „власні" залізниці, пошта, внутрішні програми і т. д., що їх наводять деякі часописи, доказуючи нотрорійну брехливу тезу про існування самостійної польської держави, втрачають будь-яку вартість (якої й так ніколи не мали) в обличчі того простого факту, що Гомулка дістає накази з Москви і мусить їх виконувати, хоч вони суперечать інтересам польського народу і згідні з інтересами совєтської Росії . . ."

Польський часопис гостро виступає проти тих пристосуванців у Польщі, які не мають відваги обстоювати перед Москвою інтереси польського народу, і протиставить їм чеських діячів типу Александра Дубчека та Иосифа Смрковського, які рятували честь чеського народу і записали в історію його прагнення до дійсної державної незалежности. Автор тієї статті покликається на Леніна, який „був, мабуть, кращим спеціялістом від психології мас, як марксистом", і висловився раз про „корисних дурнів". Такими корисними для совєтської імперії дурнями автор називає тих польських діячів, які пропагують ідею так званого позитивізму. Тій ідеї він протиставить твердий національно - політичний хребет, „щоб не треба було самому собі плювати у дзеркалі в лице", — протиставить прапори, що їх „позитивісти" називають глумливо програними. „Щойно майбутня історична оцінка виявить, чи їх насправді програно . . ."

Очевидно, нема у світі двох цілком тотожних політичних проблем і не можна переводити на 100 відсотків паралелі між сучасними польською та українською проблематиками. Але є схожості, які зразу впадають в очі. Однаково Польща, як і Україна, уярмлені Москвою. Однаково експлуатовані вони політично й економічно, режими в одній і другій служать задля зберігання фікції, що це — „держави". Не мають ніякої реально - політичної вартости теоретичні міркування на тему міжнародно - правної особовости тих держав. Від часу деколонізації азійсько-африканських народів, від часу великого обману, яким були Ялтинський і Потсдамський договори, втратили вартість так звані історичні прецеденти, втратили вартість державні фірми. Тому слушно автор тієї статті заперечує факт існування також польської держави. Держава складається з території, народу і влади. Польща і Україна не мають власної влади — це є московські ставленці, позбавлені хребта і цивільної відваги обстоювати інтереси своїх народів, позбавлені реальної можливости їх обороняти. Коли прийде час і розвалиться московська тюрма народів, зникнуть ті московські маріонетки, і ніхто у світі не буде турбуватися, чи сучасна „людова" Польща або „радянська" Україна були за теорією міжнародного права і своїми забріханими конституціями державами, чи не були . . .

Позитивізм, що його пропагують деякі американські поляки, нагадує так звану активну політику, що її дехто радить вести для допомоги українському народові. Найбільшу допомогу дамо йому — обстоюючи й надалі принципово його право на суверенну державу, широко і правдиво інформуючи світ про русифікаторську політику супроти України, творячи тривкі культурні цінності та приєднуючи приятелів українській визвольній справі.

Михайло Данилюк

ТРИ НАЦІЇ У КОСМОСІ

Потрясаюча подорож американських астронавтів на Місяць, перша стопа людини на цьому супутникові Землі винесли справу дослідження і завоювання космічних просторів на перші сторінки преси, поставили її як тему число 1 у міжнародних міркуваннях. Здавалося б, що й в українському політичному світі цей початок нової доби відіб'ється не лише вістками та реєстрацією фактів, але й міркуваннями з чисто національної точки зору. Але на цю тему в нас — в Україні і на еміграції — мовчанка. Скажете, що в Україні мовчанка самозрозуміла, а на еміграції говорити про це нема чого? Дозвольте не погодитись.

Почуття національної гордости прикметне кожній здоровій нації. І хоч американські астронавти виходили на Місяць передусім як люди, їм американський народ влаштував величезні овації, як своїм астронавтам, а уряд нагородив їх як американських героїв. Це спостерігали ми всі, як Президент ЗСА та сотні найвищих політичних діячів вітали на прийнятті трьох астронавтів не лише як перших, що ступили на поверхню Місяця, але й як тих, що встановили там прапор Америки. Хай це було для загальної науки, але наголошувалось п е р е дусім вклад американської науки. Хай це було для цілого людства та його прогресу, але чітко говорено про те, скільки американські кадри дали своїх сил і навіть жертв. І це цілком зрозуміло.

До речі, це підкреслюють і совєтські достойники, коли говорять про досягнення своїх космонавтів, хоч, очевидно, при цьому залюбки згадують „геніяльний російський народ". Інакше кажучи, в теперішніх часах національна гордість тісно пов'язана з вирахуваною конкуренцією народів і держав навіть у питанні космічних просторів. І не дивно, бо ми влітаємо у нову добу технології, нових форм цивілізації, а навіть філософічних потрясень, які нам несе дослідження космосу. В цьому процесі кожний добивається першого місця.

Чи в цій добі усі народи беруть однакову участь — це справа їх розвитку, їх наукового навантаження, культурної зрілости і, очевидно, наснаги, напруження в співтворенні нової доби. Тож варто на цьому місці поставити крапку над „і" і висловитись ясно, що українська нація бере активну участь у цьому історичному змаганні, незалежно від усіх несприятливих умовин політичного поневолення і національної дискримінації в Совєтському Союзі.

А проте, незалежно від усього того, історія і так напевно запише: космос почали досліджувати три нації, і серед них українська. Адже першим астронавтом був росіянин Гаґарін, другим — американець Шепарт, а третім — українець Попович. Може бути болячим, що він не вилетів в українській уніформі, але це не змінює факту участи українського кадру серед перших астронавтів, що зуміли вишколитись і опанувати техніку полету космічним кораблем. Варто пригадати, що одним з найвизначніших конструкторів совєтських ракет був також українець — С. Корольов.

Сьогодні три нації у космосі — це історичний факт. Цією третьою нацією стали не поляки, французи чи шведи, а таки українці. До невеликого гурту астронавтів в Америці та СССР і до українця Поповича згодом долучився генерал авіяції Г. Береговий, родом з Полтавщини, що став другим українським космонавтом.

На тему української участи в кадрах совєтських космонавтів існує багато здогадів, включно з тим, що Кремль мусів піти на якісь поступки українським амбіціям, даючи право двом українцям вилетіти в космос і тим одночасно виставляючи ще одну ширму „рівности" усіх націй в СССР.

Українські космонавти Попович і Береговий можуть бути десять разів комсомольцями чи комуністами, і їм приписувати патріотичні почування в позасовєтському сенсі було б нерозважним. Вони просто першорядні пілоти - космонавти, відважні аж до самопосвяти люди, і їх основне зосередження — ракета і космос. Нашим же зосередженням має бути те, що вони — українці, що винесли українську націю у гурт піонерів космосу. За сто років ніякий історик не буде розкопувати їх могил, щоб шукати там партійних квитків, але напевно загляне у їх метрику народження і запише, що вони були синами українського народу, які в найскрутніших обставинах вели українську людину впарі з поступом технології.

Це бачимо ми, але не завжди добачують це ті, що мусіли б факт участи українського кадру в космосі наголошувати особливо міцно, якщо УССР справді „суверенна держава". Наших астронавтів передусім не добачають керівники київського „уряду". Ось для прикладу космонавт Береговий виступав на республіканському здвизі студентів України, заохочуючи їх опановувати техніку. Але на тому ж з'їзді секретар ЦК компартії України, П. Шелест у своїй двогодинній доповіді перелічив усі космічні досягнення СССР, але й словом не згадав про участь у тих досягненнях українського кадру, а зокрема присутнього Берегового, як українського космонавта (див. „Літ. Україна" з 21 лютого 1969 р.).

Не інакше поводиться вся преса в Україні, і навіть письменники, либонь, бояться згадувати про те, що українські кадри здобувають космос, хоч прославляють у прозі й поезії „великий російський народ" і його визначного сина Гаґаріна.

Нема де правди діти, але мовчить наша еміграція не лише на тему участи українських кадрів у дослідженні космосу. Таке трапляється і в інших ділянках професійного доробку нашого народу. Так, наче б усякий поступ, здобуток наших кадрів для добра свого народу хотіли ми віддати на конто окупаційного режиму, махаючи на все рукою, мовляв, усе то „совєтське". Що, може, й „совєтське", а що таки й наше, українське, здобуте нашими людьми в найбільш несприятливих умовинах. І із тих здобутків кремлівська кліка збирає собі жнива, хоч всі ці досягнення треба виривати їй з рук і віддавати туди, де їм місце — — українській нації.

Три нації у космосі — це доконаний факт, і мовчанка еміграції на цю тему мусить турбувати. Виходить, що хаос міжусобиць та дрібненьких справ зв'язують нас у новій добі радше з курявою землі, як із космічними просторами. Хочеться сподіватись, що це лише переходовий стан.

В. Чапленко

ВСЕУКРАЇНСТВО І ПЕРЕШКОДИ НА ЙОГО ШЛЯХУ

(2)

Про цю останню можливість пишуть і автори летючки, але, сказати б, організаційні висновки вони роблять тільки з свого першого припущення, з вигаданої загрози „окатоличення" України. У цих своїх висновках вони стали на шлях наддніпрянського сепаратизму. „Далі терпіти і мовчати про все це немає ні рації, ні потреби, — пишуть вони. — Ми можемо лише шкодувати, що наші провідники в минулому умовили нас мотивами „братерства" не відокремлюватися і шукати можливостей до співпраці. 25 років ми чекали на ту співпрацю і переконалися, що ми можемо бути для них не братами, а тільки коляборантами. Але цими останніми ми бути не хочемо і не будемо!.. Ми хочемо йти за заповітами Симона Петлюри".

А щоб здійснити це, вони хочуть повернути Державний Центр „до такого стану, в якому він був до другої світової війни". Як це ясно всякому, можливостей для цього в них немає ніяких і цим своїм „відокремленням" вони створюють тільки одну з перешкод на шляху до здійснення справжнього всеукраїнства.

Але це не єдиний сепаратистичний рух у нашому еміграційному середовищі. 1965 року в Торонто вийшла книжка Семена Шевчука „Пора сказати правду про наші визвольні змагання, добитися волі для Галицької землі". На жаль, я не міг дістати цієї книжки, щоб розглянути її детально, але знаю з уст тих, хто її читав, що це виразно виявлений галицький сепаратизм. Важано було б, щоб хтось із „галичан" написав про неї критично з позицій всеукраїнських інтересів і тим відмежував би основну масу нашої західньоукраїнської еміграції від цієї тенденції. Немає бо ніякого сумніву, що переважна більшість „галичан" свідома геополітичної безвихідности Галичини як відокремленої одиниці і її майбутнє бачить тільки в єдності з усіма українськими землями. Зрештою, про це свідчать і всі дії західньоукраїнських націоналістів, що під час останньої війни йшли похідними групами на схід.

Є загроза сепаратизму й серед еміграційних заступників тієї української землі, що являє собою ядро сумежних східньоукраїнських земель, — серед емігрантів з Кубані. Цей сепаратизм наявний у брошурі нашого заслуженого, насправді всеукраїнського діяча Василя Іваниса „До проблеми Кавказу", що вийшла у в-ві „Українські Вісті" (Новий Ульм, 1960 р.). Це тексти доповідей, що їх автор виголосив на пленумах Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Канаді, як це зазначено на другій сторінці обкладинки.

На жаль, мені невідомо, як ті „пленуми" поставились до кінцевого розділу цієї доповіді „Перспективи Кавказу", в якому доповідач запроєктував відрив Кубані від України і приєднання її до якоїсь всекавказької „соборности". Дивно це чути з уст В. Іваниса, але це факт! Він пише так: „Кавказ мусить повернути собі незалежність цілий — від Арарату до Озівського моря. Через те й пропаганда, дипломатичні переговори та збройна боротьба повинні вестися від імени цілого Кавказу. Грузія, Вірменія, Азербайджан, Дагестан, Терек, Ставропільщина, Кубань і Чорноморщина не сміють дбати лише про себе. Слов'янська частина Кавказу мусить бути разом з іншими національностями" (стор. 69).

Фантастичність цього проєкту очевидна, її нездійсненність випливає навіть з тих даних про кавказьку етнічну мозаїку, що їх подав автор хоч би на стор. 68. Але від цього вона не стає меншe шкідливою, особливо якщо згадати, що й без зв'язку з рештою Кавказу серед емігрантів з Кубані, переважно зросійщених, сепаратистичні тенденції наявні. Щодо зв'язків цієї „федерації" з Україною, то Іванис припускає тільки економічні відносини.

У зв'язку з питанням про ці східні землі не можна не згадати ще однієї шкідливої фікції — т. зв. Казакії. Ця фікція шкідлива тим, що деякі наші діячі і навіть партії, керуючись м і р куваннями „високої політики" та дбаючи про „скорочення" наших кордонів з Росією, приносять їй, цій фікції, в жертву ці східні землі. Це ж, либонь, з таких міркувань небіжчик І. Багряний, що очолював найбільшу наддніпрянську політичну партію, у гимні ОДУМ-івської молоді визначив східній кордон не далі „Дону синього". Так само „скорочує" цей кордон і ОУН(б). У постанові IV Великого Збору ОУН з 1968 року, „Завдання ОУН на сучасному етапі" згадано всі замежні українські землі — Лемківщину, Засяння, Холмщину, Підляшшя, українців у Югославії, в Румунії, Чехо-Словаччині, ба навіть Зелений Клин, а про ці сумежні східньоукраїнські землі немає ані словечка. Ось як зредаговано п. 4 у розділі V цього документу: „Звернути пильну увагу на правне положення, н а ц і ональне, культурне й релігійне життя українців у Чехо - Словаччині, Румунії та Югославії і в східній Азії (Зелений Клин) і відповідним способом сприяти його розвиткові" („Визвольний Шлях", кн. XI-XII за 1968 р., стор. 1291). Згадано, кажу, навіть Зелений Клин, а сумежних з УССР земель, що являють собою пряме продовження основного масиву українського народу, немає! Їх, очевидячки, віддано на поталу Казакії.

Як бачимо, перешкод на шляху до здійснення справжнього всеукраїнства або соборности таки чималенько, і з ними, з цими перешкодами треба боротись, якщо ми хочемо бути справжніми всеукраїнцями.

Наостанку я хотів би дещо сказати про зв'язані з ідеєю всеукраїнства терміни та вислови. Як відомо, ми тут, на еміґрації, вживаємо переважно слів „соборність", „соборний", „соборник", „соборна українська держава", але дехто воліє вживати слів „всеукраїнство", „всеукраїнський", „всеукраїнець". Мені також більше до мислі ці останні слова. А чому? Та тому, що „соборний", „соборність" — старослов'янські утворення, вони випадають з системи української фонетики й граматики: по-українському „соборний" звучало б як „збірний", „соборність" — як „збірність", ну, а це означає зовсім не те, що ми в даному разі хочемо сказати. А крім того, слово „соборний" на Україні можуть хибно розуміти, оскільки слово „собор" тепер має значення передусім церковної будівлі (наприклад, у назві роману О. Гончара „Собор"). Вислів „соборна українська держава" можна було б замінити висловом „об'єднана українська держава" (згадаймо „Об'єднана Арабська республіка") або висловом „єдина й неподільна українська держава".

Але в питанні про таку заміну думка однієї людини (в даному разі моя) не може бути загальнообов'язкова, тут потрібна постанова якоїсь нашої авторитетної установи чи інстанції, хоч би тієї ж таки УНРади.

В АРГЕНТИНІ ДБАЮТЬ ПРО МОЛОДЬ

Буенос Айрес. — Українська преса в Арґентині, в тому тижневик „Наш Клич" ч. 24, містить заклики до батьків, аби вони вписували своїх старших дітей та молодь до однієї з п'ятьох українських молодечих організацій у тій країні. Заклик підписала Референтура Молоді при Українській Центральній Репрезентації в Арґентині, УЦР. У ньому перелічено різні організації для молоді, а саме: Союз Арґентисько - Українських Студентів, САУС, Спілка Української Молоді, СУМ, Українськи Пласт, Українська Православна Молодь, Організація Української Молоді, ОУМ.

ІСТОРИЧНІ ПАМ'ЯТКИ БІЛОРУСИ

Прикрі вістки надходять із Білоруси:

У Полоцьку на місці, де тепер ще стоять старовинні будови, між ними й дім Симеона Полоцького, церковця, старовинна семінарія під столітніми деревами, — „на тому місці містобудівельники хочуть збудувати сучасну набережну з високими домами". „У Могилеві й Вітебську вже багато чого зруйнували. У Менську залишились тільки Няміґа та червоний костел на площі Леніна. За новим генеральним пляном будуть і вони знесені з лиця землі".

Білоруський журнал „Маладосьць", що виходить у столиці Білоруської ССР, в числі 5/1969 писав: „У Городні... є центр з XVIII-XIX століть, якого тут соромляться. Ось-ось і насадять на тому місці сквер, набудують адміністраційних будинків та крамниць. В одній установі так і запитали: „Чи вам не здасться, що той „фарний костел" так і тисне на Совєтську площу?"

Журнал інформує, що в м. Мозирі вже заплановано зруйнувати кілька двоповерхових будинків так званого „купецького модерну" кінця минулого сторіччя, де є „хитромудрі цегляні візерунки, ковані й литі вибагливі ґрати балконів, різьба тощо". Оглядаючи ту історичну пам'ятку, представник міського уряду Коханов радісно заявив: „Знесемо, зметемо усю старовизну!" — і кинув оком на старовинну церкву на горбочку...

Журнал „Маладосьць" відважно зазначив, що „твори архітектури і містобудівництва уособлюють історію народу, який їх створив. Знищення історії народу — це крок до знищення й самого народу".

Видаваний при Комітеті Радіо „Свобода" в Ню Йорку бюлетень білоруською мовою „Навіны зъ Беларусі" в числі з 31 липня ц. р. сповістив за совєтською пресою Білоруської ССР, що тільки в липні 1969 р. Верховний Совєт БССР та відповідна комісія схвалили закон „Про охорону пам'яток культури", хоча в РСФСР та в деяких інших „республіках" такі закони схвалено вже кілька років тому (інша справа, як їх виконується, наприклад, в Україні, де окупант і далі нищить історичні об'єкти, крім спалювання бібліотек з цінними виданнями і навіть рукописами з минулих століть).

У менській газеті „Літаратура і Мастацтва" з 25 червня ц. р. повідомляють, що „Комісія законодавчих заходів Верховної Ради Білоруської ССР схвалила проєкт закону „Про збереження пам'яток культури", але її рішення ще не є правосильним, і тому Комісія передала проєкт закону на розгляд і рішення Президії Верховної Ради БССР".

Звичайно, гра в „уряди", як в Україні, так і в Білорусі чи іншій „республіці" в СССР — це лише гра, бо міністерства й уряди насправді належать Москві. Однак, впадає в очі факт, що в Білоруській СССР ще й досі навіть формально немає закону про збереження культурних пам'яток. Таким чином, перший - ліпший директор фабрики чи якогось іншого підприємства може легко добитись дозволу „зліквідувати" історичну будову, а на тому місці розбудувати фабрику чи якусь „танцювальну площадку".

Радіємо, що в сусідній Білорусі б'ють у дзвона на сполох і домагаються припинення варварської практики нищення історичних пам'яток.

(лп)

Алла Коссовська

ПОМИЛКА

(2)

І раптом наче електричний струм пронизав усе її тіло, і її очі хижо звузилися, приглядаючись до когось. Її рука відрухово схопила торбинку, але відразу ж опустила її на коліна. Раптово зблідле обличчя знову віджило рум'янцем і голос звучав спокійно, коли вона спитала свого сусіда:

— Скажіть, хто це стоїть коло третього вікна праворуч? Це, мабуть, хтось новий, я його досі не бачила.

— Так, це пан Заліський, він недавно прибув з Арґентини. А у вас око на гарних чоловіків! — і сусід грайливо засміявся.

— Ваші дотепи не вирізняються ориґінальністю! — зневажливо викривила уста Ірина і, відвернувшись, заговорила з кимось іншим.

„Заліський! Змінив прізвище, негідник, гадає, що сховався, що ніхто його не впізнає! Яка шкода, що немає вже зброї, Боже, яка шкода! Чому я не купила револьвера тут, чому? Не сподівалася зустрічі, охолола? Не змогла б? Ні, змогла б, убила б! Михайле мій, мужу мій, прости мене, як я сміла забути, як сміла перестати шукати твого убивцю, як могла заспокоїтись!" Такі думки клубочилися в голові Ірини в той час, коли вона повільно переходила через залю, злегка спираючись на руку свого кавалера.

Зупинившись на деякій відстані від чоловіка, що її зацікавив, Ірина попросила свого приятеля принести їй чогось напитися, а сама опустилася в крісло, що стояло поблизу. З цієї відстані вона могла досить добре розглянути Заліського.

Так, це був Сергій, обважнілий, постарілий, але все ще гарний. І очі у нього, мабуть, ті самі, сіро-голубі, очі, які вводили в блуд кожного своєю чистотою, щирим виразом. Очі зрадника, донощика, убивці! Мабуть, так само щиро й відкрито дивилися вони на Михайла, коли власник їх зводив на нього неймовірні обвинувачення, в які не вірив ні сам він, ні слідчий. „О, будьте ж ви прокляті, очі, осліпніть, витечіть зі своїх ямин кривавою рідиною! Як смієте ви дивитися на світ, милуватися його красою, коли інші, кохані, карі очі закрилися навіки?" — так кричало серце Ірини, коли вона дивилась на Заліського.

Він жваво розмовляв про щось з меценасом С., стоячи в профіль до Ірини, але, наче відчувши на собі її погляд, раптом обернувся. Глянув у її бік. Щось наче здригнулося в його обличчі, але це була лише одна мить. Він знову звернувся до співбесідника і, взявши його під руку, вийшов із залі.

III

Кілька тижнів після цієї зустрічі Ірина жила як в тумані. Елеґантна торбинка стала неприродно тяжкою, бо в ній знову оселився маленький, металевий месник. Проте, як і там, вдома, після розстрілу Михайла, Сергій зник з її обрію. А тому, що він був новаком в Америці, ніхто не міг сказати, де він буває, де мешкає. В Ню Йорку, як голка в копиці сіна, людина губилася, і відшукати її було нелегко.

Синові Ірина нічого не сказала про цю зустріч, вона вирішила не порушувати завчасно його спокою. Але в справу втрутився випадок.

Якось, повернувшись із студії професора Н., Віктор розповів, що там з'явилася нова дівчина-малярка, українка з нових емігрантів, Ада Заліська, яка недавно приїхала з Арґентини.

— Як зовуть її батька? — холонучи від передчуття, запитала Ірина.

— Вона Аріядна Сергіївна, а хіба що? — з усмішкою відповів Віктор. — Ти що, знала її батька? Мамо, що з тобою?

Ірина випросталась і тепер стояла перед сином з якимось скам'янілим виразом обличчя.

— Вікторе, — голос її прозвучав майже урочисто, — її батько — Сергій Недоруба!

У першу хвилину Віктор не зрозумів. Недоруба? Чому Недоруба? Але відразу перервав сам себе, своє недоречне питання: — Що ти кажеш? Звідки ти знаєш? — В його голосі було більше здивовання, ніж якогось іншого почуття.

— Ти пам'ятаєш, хто такий Недоруба, пам'ятаєш?

— Так, мамо, пам'ятаю все, але . . .

— Ти пам'ятаєш, у чому ти присягався мені в той день, коли ми довідалися про смерть батька? — Вона стояла перед сином і очі її, як сині шпади, здавалося прошивають його душу до самого дна. — Ти пам'ятаєш . . .

— Так, пам'ятаю, — спокійно повторив Віктор, — хоч це було двадцять років тому, але пам'ятаю.

— Отже, слухай, сину! Тоді ти був дитиною, твоя присяга була дитяча і я звільняю тебе від неї. Я лишилася жива і сама відповідаю за виконання своєї присяги . . .

— Що ти хочеш цим сказати? — в голосі Віктора прозвучала тривожна нота.

— Що мене і тепер зобов'язує ця присяга двадцятилітньої давности. Але залишімо мене, це моя справа. Ти не мусиш метитися на вбивникові твого батька, але ти не смієш мати нічого спільного з його родиною.

— Мамо! — перервав її Віктор. — Алеж вона справжня красуня! Білява, струнка . . .

— Ні дочка, ні син, ні жінка Недоруби не мають права бути навіть твоїми знайомими, пам'ятай це! — вела своє Ірина. Голос її бринів загрозою.

Віктор уважно вдивлявся в материне обличчя. Потім встав з канапи, згасив у попільничці сигарету і, поклавши руки на плечі матері, сказав:

— Мамо, мила, не хвилюйся! Сядьмо тут, поговорімо спокійно. — Він притягнув Ірину до канапи, посадив і сам сів поруч, взявши її руки в свої, великі і пещені руки музики.

— Поперше: чому ти гадаєш, що Заліський і Недоруба — та сама особа?

— Я бачила Недорубу на вечорі преси, і там його називали Заліським, — уже спокійніше відповіла Ірина, мимоволі підкоряючись його ласці. Їй так захотілося пригорнутися до сильних, мужніх грудей свого сина, заплющити очі і відчути себе у безпеці перед страшним, химерним явищем, що зветься життям. Навіщо, навіщо проклята доля звела її знову з убивцею її чоловіка?!

— Скажи мені, — помовчавши, запитав Віктор, — чи ти знаєш напевно, що в смерті батька винен Недоруба? Знаєш напевно?

— Так, свій донос він повторив на очній ставці з батьком, і батько сказав мені про це. — Ірина втомлено прикрила повіки.

Запала мовчанка. Віктор знову закурив. У кімнаті помітно потемніло. В незаслонене вікно заглядав клаптик рожевого, вечерового неба.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 26-го до 30-го ТРАВНЯ 1969 РОКУ, НА СОЮЗІВЦІ, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

3.

Звіт заступника головного предсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

В цьогорічному звіті, як це було теж в попередніх, найбільшу частину звітування присвячу праці нашого Рекордового Відділу, знаного теж як Секретарський Відділ, керівництво якого приділено мені, як заступникові головного предсідника. В Рекордовому Відділі, який веде важливі ділянки праці нашої установи, можна ствердити за минулий звітовий рік замітний поступ і нові досягнення в його забезпеченевій службі секретарів і організаторів. Але, як це буває в усіх інших ділянках нашого життя, ці успіхи були залежні від вкладеного в цю ділянку труду цілого ряду осіб так у Головній Канцелярії, як і в терені. Бо наші досягнення, це вислід спільних зусиль, пропорційний до числа осіб, яких заанґажовано до співпраці, та до їхньої відданости установі і справі, для якої вони всі разом працюють. Маємо тут на думці ни лише наш „тім" службовиків Рекордового Відділу в Головній Канцелярії, які віддано працювали впродовж звітового року, але також наших найближчих співробітників із Фінансового Відділу, та наших ідейних секретарів і організаторів, завдяки співпраці яких ми могли добитися замітного поступу і нових досягнень у нашій праці. Справна праця Рекордового Відділу не була б теж можливою без належного зрозуміння і співпраці других членів Екзекутиви та головних урядовців у терені, як теж без співпраці нашого головного редактора „Свободи", яка виконує совісно ролю нашого зв'язкового між Головною Канцелярією і секретарями відділів та всім членством.

В секретарів відділів, за малими виїмками, знайшли ми повну співпрацю і вони разом з нами в Головній Канцелярії творили цей наш другий, ширший „тім", завдяки якому наш УНСоюз поступає вперед. Ми свідомі того, що є ще багато ділянок, в яких можна і треба нам поробити поліпшення та вдосконалення праці, але ми так само свідомі того, що всі ці наші дальші кроки вперед будуть можливі тільки тоді, коли ми далі знаходитимемо такого щирого духа співпраці і коли далі домінуватиме серед нас усіх таке ж почуття відповідальности кожного з нас за дальшу долю нашої установи — Українського Народного Союзу.

Склад службовиків нашого Рекордового Відділу не змінився за останній рік. Можна тільки ствердити, що всі ми в Рекордовому Відділі, разом зі звітодавцем, на один рік постарілися, але рівночасно збагатилися на один рік досвідом в нашій праці для УНСоюзу. Для рекорду, протоколу річних нарад, подаю особовий склад Рекордового Відділу із роками служби кожної особи, як вислів признання нашому „тімові" за віддану працю: Стелла Расн — 39 років, Меланія Мілянович — 37, Ярослава Левицька — 19, д-р Іван Козак — 18, д-р Осип Волощук — 17, Іванна Коць — 14, д-р Марія Кобринська — 12, мгр Осип Стецура — 11, мгр Наталія Залуська — 11, Ольга Парубчак — 9 і Михайло Юзенів — 2. Ваш звітодавець Володимир Сохан закінчує саме 20-ний рік праці в УНСоюзі.

Звіт за минулий рік подаю в ось таких розділах, з яких два перші відносяться до діловодства Рекордового Відділу в Головній Канцелярії, а дальші розділи до других ділянок нашої праці:

1. Забезпеченева служба членам і обслуга секретарів відділів та організаторів.
2. Вдержування документів - рекордів забезпечення всіх членів, включно із статистикою нашого забезпеченевого підприємства.
3. Вишкільна праця.
4. Інші ділянки праці.

ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВА СЛУЖБА ЧЛЕНАМ І ОБСЛУГА СЕКРЕТАРІВ ТА ОРГАНІЗАТОРІВ

Однією із перших головних праць Рекордового Відділу є оформлювання одержаних аплікацій нових членів і на додаткові грамоти забезпечення. До цієї ділянки треба теж включити виготовлювання картотек для всіх грамот, виготовлювання місячних виказів членів для відділів, висилку членських відзнак і книжечок та видачу грамот забезпечення. Ми значно приспішили закінчення цих щомісячних праць через встановлення твердих реченців на приймання аплікацій тільки до останнього дня місяця і через укладення точного пляну праці, як теж завдяки прикладній співпраці між собою членів нашого „тіму" Рекордового Відділу. Це оформлення нових членів включає теж перевірку аплікацій нашим головним лікарем п. д-ром Явним, який тісно з нами співпрацює і завжди готовий з порадою для нас, та виготовлення фотостатів аплікацій, що його теж тепер приспішено. Наші нормальні реченці ось такі: висилка місячних виказів і рахунків до 12-го дня місяця, висилка грамот до 14-го, а висилка повідомлень про платність вкладок до 15-го дня місяця. В останньому місяці перед цими нарадами встановлено новий рекорд в скорому оформленні аплікацій нових членів, висилаючи місячні викази і рахунки та грамоти вже до 9-го травня. Праця над оформленням нових грамот забезпечення вимагає тепер при забезпечуванні на вищі суми спеціяльної чуйности та обережности. Для забезпечення на вищі суми потрібні додаткові перевірки аплікантів через перевірочну установу і цим аплікаціям присвячуємо більше уваги, особливо коли йдеться про стан здоров'я аплікантів та їхнє затруднення, звички і т.п. Згідно з постановами попередніх річних нарад, ми перевіряємо теж додатково аплікантів — молодих мужчин у віці 18 до 26 років, вимагаючи від них даних про їх клясифікацію в призовному бюрі та про кляси і суми забезпечення інших членів їхніх родин. У випадку аплікацій осіб із слабшим здоров'ям докладаємо старань, щоб дати цим аплікантам можність забезпечитися принайменше на підвищених вкладках так званого нищестандартного забезпечення. Тут варто згадати, що в звітовому році заплатили ми $8,414.00 вкладок реасекураційній установі за забезпечення в ній частин грамот на вищі суми та за нищестандартне забезпечення, а ця установа виплатила нам на рахунок посмертних лише суму $3,033.50. Тому добре було б застановитися, чи не варто б нам підвищити максимальні суми, на які ми забезпечували б членів самі без реасекурації.

Від довшого часу ми стараємося поладнувати зміни спадкоємців і прізвищ принайменше два рази на місяць, приблизно біля 15-го і 30-го дня кожного місяця.

У звітовому році ввели ми посвідчення виплачених грамот кляс Р, щоб члени не потребували висилати грамот до Головної Канцелярії, як це було раніше. До цих посвідчень долучуємо листи із подякою членам за виявлене УНСоюзові довір'я та із заохотою знову скористати з корисного і фахового життьового забезпечення в УНСоюзі шляхом вибрання нових грамот. До цих листів прикріплювали ми звичайно ще якісь пропаґандивні матеріяли про УНСоюз, як напр. брошурки „Скільки потрібно життьового забезпечення?"

Аплікації на виплати допомог членам та друки посмертних листів висилаємо секретарям відділів щоденно, як тільки одержуємо повідомлення від секретарів. До аплікацій на допомоги додаємо тепер нові друки з інформаціями про управнення членів до допомог, щоб так допомогти секретарям вияснювати вимоги для одержання допомог.

Останньо ввели ми висилку разом із посмертними листами нових формулярів на посмертні згадки, щоб цим злегшити секретарям відділів виготовлювання посмертних згадок про померлих членів для поміщення їх у „Свободі". Тепер з кожним посмертним листом відходить до секретаря відділу формуляр, на якому секретар лише доповнює дані про померлого члена і висилає його Головній Канцелярії.

Аплікації на виплати грошових зворотів, або листи із переконуванням не вибирати передчасно готівки, висилаємо тепер звичайно до трьох днів від одержання листів у таких справах. Теж приспішено тепер видачу аплікацій на переведення змін кляси забезпечення, на виготовлення дуплікатів грамот, як теж заяв на перехід молоді до деп. дорослих і на додаткові договори подвійного забезпечення та забезпечення платника до грамот молоді.

В місячних звідомленнях Рекордового Відділу, що їх поміщуємо при кінці кожного місяця у „Свободі" із даними про рух членства минулого місяця, перевели ми реформу та впровадили окреме звітування про рух грамот акцидентового забезпечення.

В цьому ювілейному році впровадили ми нові членські ювілейні відзнаки, що їх видаємо всім членам деп. молоді і дорослих, які набули в цьому році нові грамоти.

Також для відзначення ювілейного року подбали ми про нові фірмові листи УНСоюзу із написом „75 років служби народові — 1894 - 1969".

Дуже багато часу та уваги присвячуємо кореспонденції зі секретарями, організаторами і поодинокими членами. Денно виходить з нашого Рекордового Відділу пересічно по 25-30 індивідуальних листів із відповідями на запити, вияснениями про різні справи та інформаціями, що їх потребують наші секретарі та організатори в терені для справної забезпеченевої служби. На всі листи стараємось давати відповіді того самого дня, а найпізніше до трьох днів, маючи на увазі те, що багато секретарів відділів працюють для УНСоюзу по „вікендах" і тому вони повинні одержати потрібні їм вияснення, інформації, чи відповіді до „вікенду". Бувають виїмки із припізненням наших відповідей, коли справи вимагають більшої перевірки, додаткових інформацій від других сторін, чи порад нашого актуарія.

Нашою ціллю у всіх згаданих заходах приспішити поладнування справ і кореспонденції є якнайкраща обслуга членів та якнайбільша допомога секретарям у виконуванні їхніх союзових обов'язків. В цих ділянках є ще можливості дальшого поліпшення праці, до якого ми зміряємо. Але ми все ще шукаємо одного більше службовика до нашого Рекордового Відділу із знанням української та англійської мов і саме цей неповний склад нашого „тіму" дещо утруднює нам дальший поступ для осягнення ще кращої і більше фахової забезпеченевої служби для наших членів. Віримо, що і це можна буде наладнати із побудовою нового приміщення для Головної Канцелярії, де будемо мати кращі умовини праці та більше місця для додаткових службовиків.

ВДЕРЖУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ - РЕКОРДІВ І СТАТИСТИКИ ЧЛЕНСТВА

Основними працями в цій ділянці Рекордового Відділу є зберігання всіх документів забезпечення кожного члена, вдержування картотек для кожної забезпеченевої грамоти та реєстрування на них всіх змін, як теж зберігання за певною системою всієї кореспонденції з відділами (секретарями) та з установами реасекурації і кредитової перевірки, з услуг яких користаємо при забезпечуванні на вищі суми та у випадках більше рисковного забезпечення. Тут теж належить вдержування статистики членства із підсумками його кожного місяця за відділами, стейтами і клясами та сумами забезпечення. Для виготовлювання чеків дивіденд ведемо окрему картотеку всіх грамот. Також для постійного обліку членства вдержуємо статистичні картотеки IBM і переводимо в них всі зміни. Раз у році виготовляємо при допомозі цих картотек на машинах IBM річні звідомлення про стан нашого забезпеченевого підприємства для забезпеченевих властей, як теж виготовляємо статистики грамот після кляс та дат їх видачі для оцінки всіх наших грамот, що її опрацьовує наш актуарій.

На підставі цих наших річних статистик, вдержуваних для забезпеченевих властей, виготовили ми наступні таблиці із даними про рух і стан членства УНСоюзу. Разом із таблицями руху і стану звітового року подаємо тут таблиці порівнянь із попереднім роком, а в декількох випадках теж таблиці із цифрами за останніх десять років для кращого представлення теперішнього стану і руху членства та для аналізи не лише стану, але і тенденцій в нашому забезпеченевому діловодстві. Кажуть, що числа самі за себе говорять, але сама статистика і жонґлювання числами без аналізи і певних висновків були б безпотрібною і марнотравною витратою часу і праці. Тому ми додаємо до цих таблиць деякі коментарі і висновки, важливі для нашої дальшої праці.

РУХ ЧЛЕНІВ

РУХ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ У 1968 РОЦІ

Місяць	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е грам.	Випл. Р грам.	Посмертні виплати
СІЧЕНЬ	249	29	57	76	78	87
ЛЮТИЙ	300	135	70	72	80	76
БЕРЕЗЕНЬ	368	118	69	106	104	79
КВІТЕНЬ	261	9	63	80	104	61
ТРАВЕНЬ	406	54	60	57	101	68
ЧЕРВЕНЬ	316	101	58	100	98	74
ЛИПЕНЬ	319	43	59	71	93	53
СЕРПЕНЬ	257	52	67	84	92	77
ВЕРЕСЕНЬ	280	36	47	150	125	71
ЖОВТЕНЬ	295	14	72	97	84	76
ЛИСТОПАД	349	142	51	68	73	65
ГРУДЕНЬ	472	151	53	99	104	86
РАЗОМ	3,872	884	726	1,060	1,136	873

ЧИСЛА НОВИХ ЧЛЕНІВ І ГОЛОВНИХ ВТРАТ ЧЛЕНСТВА ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е грам.	Випл. Р грам.	Посмертні виплати
1959	4,998	857	729	464	771	624
1960	3,567	709	894	592	777	684
1961	4,830	661	803	605	762	673
1962	4,093	782	806	625	857	654
1963	4,446	876	769	757	838	693
1964	4,398	647	751	999	1,049	747
1965	4,896	684	775	889	754	714
1966	4,994	841	770	873	792	802
1967	4,400	888	617	786	999	843
1968	3,872	884	726	1,060	1,136	873
Разом	44,494	7,829	7,640	7,650	8,735	7,297

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1967 І 1968 РОКІВ

	1967		1968	
	Число членів	Сума забезпечення	Число членів	Сума забезпечення
Молодь	1,442	$ 1,614,500	1,084	$ 1,255,500
Дорослі	2,433	3,742,500	2,291	3,440,000
Акцидентові грамоти	535	2,675,000	497	2,485,000
Разом	4,400	$ 8,032,000	3,872	$7,180,500

НОВІ ЧЛЕНИ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Чило членів	Їх сума забезпечення	Пересічна сума забезп.
1959	4,998	$ 4,505,500	$ 901
1960	3,567	3,522,000	987
1961	4,830	4,700,000	975
1962	4,093	4,014,000	980
1963	4,446	8,894,000	2,000
1964	4,398	8,573,000	1,950
1965	4,896	8,012,000	1,636
1966	4,994	8,893,600	1,780
1967	4,400	8,032,000	1,825
1968	3,872	7,180,500	1,855

НОВІ ЧЛЕНИ 1968 РОКУ І ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО КЛЯСАМ

Департамент Молоді

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
Т-16	38	$ 38.000
Р-20	494	608,000
Е-20	246	256,500
Е-18	267	304,500
Р-65	15	23,000
Е-65	24	25,500
Разом у Деп. Молоді	1,084	$ 1,255,500

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
W	367	$ 506,500
P-20	968	1,244,500
P-65	110	189,000
E-20	540	636,500
E-65	156	263,000
DP-65	108	294,500
T-5	4	25,000
T-10	38	281,000
ADD	497	2,485.000
Разом у Деп. Дорослих	2,788	$ 5,925,000
РАЗОМ УСІХ НОВИХ ЧЛЕНІВ	3,872	$ 7,180,500

НОВІ ЧЛЕНИ 1968 РОКУ ПО СТЕЙТАМ І ПРОВІНЦІЯМ

П. Ч. Стейт, Провінція	Число членів	Їх сума забезпечення
1. Pennsylvania	861	$1,300,000
2. New York	600	858,500
3. New Jersey	587	1,195,000
4. Ontario, Canada	555	1,422,000
5. Illinois	286	407,000
6. Ohio	198	325.000
7. Michigan	148	291,000
8. Connecticut	112	220.000
9. Alberta, Canada	89	284,000
10. Quebec, Canada	67	144,000
11. Manitoba, Canada	49	129,000
12. Rhode Island	48	89,000
13. Massachusetts	42	55,500
14. California	41	76,000
15. Maryland	33	46,500
16. Saskatchewan, Canada	27	99,500
17. Delaware	21	43.000
18. Minnesota	21	71.000
19. Nebraska	17	15,000
20. Virginia	17	36.000
21. Indiana	14	19,000
22. District of Columbia	8	8.000
23. Texas	8	7,000
24. West Virginia	6	5,500
25. Br. Columbia, Canada	4	10,000
26. Florida	4	6,000
27. Missouri	2	2,000
28. Washington	2	2,000
29. Wisconsin	2	10,000
30. Colorado	1	1,000
31. Kansas	1	1,000
32. New Hampshire	1	1,000
РАЗОМ	3,872	$ [illegible].179.500

Не приєднали в 1968 році нових членів відділи в стейтах Арізона, Норт Дакота Ореґон, Вайомінґ і в провінції Нова Скотія.

ПІДСУМКИ ПРИБУТКІВ І ВТРАТ У 1968 РОЦІ

а. В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ

	Молодь	Дорослі	ADD	Разом
Стан з 1. 1. 1968	24,671	49,712	2,937	77,320
Стан з 12. 31. 1968	24,045	49.124	3,220	76,389
Прибуток або втрата	— 626	— 588	+ 283	— 931

б. В ЗАГАЛЬНОМУ ЧИСЛІ ЧЛЕНСТВА

	Молодь	Дорослі	ADD	Разом
Стан з 1. 1. 1968	27,016	58,308	2,937	88,261
Стан з 12. 31. 1968	26,779	58,266	3.220	88,265
Прибутки або втрати	—237	— 42	+ 283	+ 4

ПІДСУМКИ ПРИБУТКІВ І ВТРАТ ЗА 1968 РІК У ЧИСЛІ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

	Число членів	Їх сума забезпечення
Стан активних членів 1-го січня 1968	77,320	$ 80,168,371
Нові члени у 1968 році	3,872	7,180,500
Разом	81,192	$ 87,348,871
Втрати в 1968 році	4,803	5,055,816
Стан активних членів 31-го грудня 1968	76,389	$ 82,293,055
Чистий рибуток — втрата за 1968 рік в активних членах	— 931	+ 2,124,684
Стан усіх членів 1-го січня 1968	88,261	88,015,751
Стан усіх членів 31-го грудня 1968	88,265	90,900,014
Чистий прибуток в 1968 рік в усіх членах	+ 4	+ $2,884,263

СТАН ЧЛЕНІВ

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНОМ З 31-ГО ГРУДНЯ 1968 РОКУ

	Число членів	Їх сума забезпечення
Активні члени Деп. Молоді	24,045	$ 20,067,579
Активні члени Деп. Дорослих	49,124	46,125,476
Грамоти Акцид. забезпечення	3,220	16,100,000
Разом активні члени	76,389	82,293,055
Грамоти Деп. Молоді на випл. заб. і безпл. продовженні	2,734	1,799,433
Грамоти Деп. Дорослих на випл. заб. і безпл. продовженні	9,142	6,807,526
Разом неактивні члени	11,876	8,606,959
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	88,265	$ 90,900,014
Додаткові забезпечення		
Подвійне забезпечення на випадок смерти внаслідок нещасливого випадку (Дабел Індемніті)	22,223	23,624,000
Забезпечення платника вкладок на грамотах Деп. Молоді	5,099	5,014,500
ЗАГАЛЬНА СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСІХ КЛЯС І РОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ		$ 119,538,514

ПОРІВНЯННЯ СТАНУ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОКІВ 1967 І 1968

	31-го грудня 1967		31-го грудня 1968	
	Число членів	Сума забезпечення	Число членів	Сума забезпечення
Активні члени:				
Деп. Молоді	24,671	$ 20.053,161	24,045	$ 20,067,579
Деп. Дорослих	49.712	45.430,210	49,124	46,125,476
Акцид. грамоти	2,937	14,685,000	3,220	16,100,000
Разом активні члени	77,320	80,168,371	76,389	82,293,055
На випл. забез. і безпл. продовж.				
Деп. Молоді	2,345	1.509,848	2,734	1,799,433
Деп. Дорослих	8,569	6,337,532	9,142	6,807,526
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	88,261	$ 88,015,751	88,265	$ 90,900,014

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезпечення	Перес. сума забез члена
1959	74,160	$ 54,749,205	$ 738
1960	73.843	55,446,896	751
1961	75,056	57,563,463	767
1962	75,278	58,577,520	778
1963	75,608	64,337,739	851
1964	75,573	68,051,328	900
1965	76,473	72,484,170	947
1966	77,251	76,836,941	994
1967	77,320	80,168,371	1,036
1968	76,389	82,293,055	1,077

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезпечення	Перес. сума забезп. члена
1959	79,199	$ 58,121,981	$ 733
1960	79,600	59,325,491	745
1961	81,441	61,894,377	759
1962	82,424	63,474,776	770
1963	83,493	69,741,299	835
1964	84,414	74,168,999	878
1965	86,059	79,196,861	920
1966	87,053	83,761,562	962
1967	88,261	88,015,751	996
1968	88,265	90,900,014	1,029

(Продовження на сторінці 4-ій)

Звіт заступника головного предсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

(Продовження зі сторінки 3-ої)

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО КЛЯСАМ
(Стан з 31-го грудня 1968 року)

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
Т-18 і Т-16 (Кл. І)	1,073	$ 870,000
Р-70 (Кл. II)	258	92,479
Е-16 (Кл.III)	86	8,600
Р-20	8,895	7,772,000
Е-20	8,515	6,439,500
Е-18	4,867	4,486,500
Р-65	141	164,500
Е-65	210	234,000
Разом активні члени	24,945	$ 20,067,579
Члени на виплаченому забезп.	1,884	1,207,228
Члени на безпл. продовженні	850	592,205
Разом у Департаменті Молоді	26,779	$ 21,867,012

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
І (Старий рід заб.)	95	$ 80,500
Р-70 (Кл. О)	297	230,500
Т	4,864	4,144,450
W	12,326	10,204,776
Р-20	16,532	15,099,750
Е-20	11,169	9,769,500
Е-18	1	1,000
Р-65	1,280	1,625,000
Е-65	1,817	2,623,500
DP-60	311	592,500
DP-65	272	705,500
Т-5	28	193,500
Т-10	132	855,000
ADD	3,220	16,100,000
Разом активні члени	52,344	$ 62,225,476
Члени на виплаченому забезп.	7,777	5,724,888
Члени на безпл. продовженні	1,365	1,082,638
Разом у Департаменті Дорослих	61,486	$ 69,033,002

ПІДСУМКИ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ	26,779	$ 21,867,012
ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ	61,486	69,033,002
ВСІХ ЧЛЕНІВ РАЗОМ	88,265	$ 90,900,014

ПОЯСНЕННЯ КЛЯС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Т-18 (Кл. І) — термінове забезпечення молоді до 18-го року життя;
Т-16 (Кл, 1) — термінове забезпечення молоді до 16-го року життя;
Р-70 (Кл. II) — забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 70-го року життя (Деп. Молоді);
Е-16 (Кл. III) — 16-літне вивінувальне забезпечення молоді;
Е-18 — вивінувальне забезпечення молоді платне у 18-му році життя;
Р-20 — забезпечення платне по смерти з вкладками платними впродовж 20 років;
Е-20 — 20-літне вивінувальне забезпечення;
Р-65 — забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 65-го року життя;
Е-65 — вивінувальне забезпечення платне у 65-му році життя;
Р-70 (Кл. О) — забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 70-го року життя;
W — забезпечення платне по смерти з вкладками платними впродовж цілого життя;
DP-60 — забезпечення з подвійною сумою посмертного до 60-го року життя і вкладками платними впродовж цілого життя;
DP-65 — забезпечення з подвійною сумою посмертного до 65-го року життя і вкладками платними впродовж цілого життя;
Т-5 — термінове забепечення на 5 років для дорослих членів;
Т-10 — термінове забезпечення на 10 років для дорослих членів;
Кляса І (Старий рід заб.) — забепечення платне по смерти, без резерви, з вкладками платними впродовж цілого життя;
ADD — акцидентове забезпечення.

ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО СТЕЙТАМ І ПРОВІНЦІЯМ
(Стан з 31 грудня 1968 року)

П.Ч. Стейт, Провінція	Число членів	Їх сума забезпечення	Число Відд
1. Pennsylvania	17,823	$16,954,723	116
2. New York	17,115	16,138,044	77
3. New Jersey	11,050	12,136,887	59
4. Illinois	10,647	9,360,204	33
5. Ohio	7,502	7,256,536	30
6. Ontario, Canada	6,169	9,796,774	39
7. Michigan	4,398	4,344,692	11
8. Connecticut	3,204	3,203,572	14
9. Quebec, Canada	1,547	2,029,714	8
10. Massachusetts	1,328	1,179,346	11
11. Maryland	1,144	1,163,295	7
12. Minnesota	969	1,313,072	4
13. Rhode Island	855	935,393	6
14. Manitoba, Canada	555	888,937	3
15. California	510	592,146	2
16. Indiana	461	372,750	5
17. Missouri	457	358,301	4
18. Delaware	396	432,640	2
19. Nebraska	329	243,695	3
20. Alberta, Canada	319	607,559	3
21. District of Columbia	185	151,223	1
22. Saskatchewan, Canada	182	323,504	4
23. Wisconsin	177	191,250	3
24. Br. Columbia, Canada	162	233,221	2
25. Kansas	152	122,650	1
26. West Virginia	142	100,919	3
27. Colorado	111	103,500	1
28. Florida	102	100,994	1
29. New Hampshire	91	84,973	1
30. Arizona	43	35,000	1
31. Washington	31	31,000	1
32. North Dakota	30	17,000	1
33. Virginia	23	47,000	1
34. Nova Scotia, Canada	20	25,500	1
35. Oregon	19	11,000	1
36. Texas	11	18,000	1
37. Wyoming	6	5,000	1
РАЗОМ	88,265	$90,900,014	462

Лікарі дораджують щороку проходити перевірку здоров'я. Не менше треба перевірювати наш господарський стан. Чи подумали ви, в якому положенні опинилися б ваші дружина й діти, якби з вами щось трапилося? Не відкладайте життьового забезпечення. Воно існує тільки тому, що кожної хвилини дня і ночі нас може не стати. Ще СЬОГОДНІ ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

ЗАГАЛЬНІ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ЗА ОСЯГНЕНИМ ВІКОМ
(Без грамот Акцидентового Забезпечення)
Стан з 31-го грудня 1968 року

Вік	Число членів	Їх сума забезпечення	Смертні випадки у 1968 р.: Їх число	Їх сума забезп.
0	217	$ 281,000		$
1	434	508,500	1	1,000.00
2	508	580,500	1	1,000.00
3	601	666,500		
4	617	627,500		
5	723	731,000		
6	740	709,000		
7	893	847,000	1	1,000.00
8	972	898,500		
9	1,065	980,964		
10	1,193	1,088,951		
11	1,305	1,129,011	2	1,500.00
12	1,369	1,175,192	1	1,500.00
13	1,368	1,173,533	4	3,500.00
14	1,598	1,323,623	1	500.00
15	1,541	1,243,487	2	1,000.00
16	1,618	1,262,864		
17	1,742	1,350,124	1	500.00
18	1,596	1,324,450		
19	1,316	1,073,868	1	3,000.00
20	1,401	1,212,208	1	500.00
21	1,762	1,516,242	3	4,000.00
22	1,713	1,478,468	6	4,500.00
23	975	909,269	1	1,000.00
24	859	760,731	1	1,000.00
25	858	750,563	2	1,500.00
26	769	761,589	2	1,500.00
27	658	593,636		
28	597	576,829	2	1,000.00
29	521	551,404		
30	468	471,375		
31	499	493,208		
32	514	517,186	1	1,000.00
33	496	476,728	1	500.00
34	511	474,347	3	2,250.00
35	504	463,970		
36	614	624,325	3	2,500.00
37	633	634,659		
38	765	745,931		
39	801	822,080	1	1,000.00
40	954	938,743	1	1,000.00
41	1,238	1,207,834	3	2,500.00
42	1,620	1,502,329	4	2,500.00
43	2,138	2,044,469	3	2,500.00
44	2,369	2,235,007	8	8,000.00
45	2,497	2,392,157	8	6,000.00
46	2,567	2,458,910	10	8,000.00
47	2,419	2,239,164	5	6,000.00
48	2,151	1,904,684	11	12,500.00
49	2,008	1,847,384	11	10,000.00
50	1,867	1,641,320	5	5,500.00
51	1,599	1,440,283	14	10,500.00
52	1,669	1,435,670	7	4,500.00
53	1,538	1,334,548	10	7,000.00
54	1,692	1,449,151	13	10,000.00
55	1,400	1,253,010	12	12,500.00
56	1,358	1,198,772	17	15,500.00
57	1,108	977,536	18	12,000.00
58	1,073	876,700	18	12,658.00
59	966	785,980	9	6,000.00
60	820	676,446	11	10,000.00
61	736	573,075	8	6,500.00
62	689	523,781	10	6,000.00
63	639	487,592	15	12,500.00
64	629	455,400	12	9,500.00
65	597	458,192	11	9,500.00
66	515	368,053	11	7,000.00
67	481	338,052	18	14,708.00
68	609	421,452	11	6,800.00
69	662	452,324	26	22,300.00
70	796	536,826	19	13,000.00
71	818	559,089	37	25,375.87
72	912	615,900	41	29,689.00
73	817	571,401	61	47,190.00
74	725	523,384	46	33,349.37
75	683	495,373	43	34,750.00
76	500	352,725	46	32,724.00
77	390	280,907	30	23,250.00
78	332	252,155	32	27,750.00
79	264	205,128	18	14,057.00
80	259	199,800	34	27,662.00
81	184	145,879	29	22,300.00
82	124	92,718	20	15,266.00
83	95	74,244	19	17,750.00
84	56	45,745	9	8,000.00
85	51	42,500	11	7,750.00
Понад 85 р.	104	77,907	14	10,000.00
Разом:	85,045	$ 74,800,014	871	$ 686,579.24

КАНАДА

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОКІВ 1967 І 1968

	31-го грудня 1967		31-го грудня 1968	
	Число членів	Сума забезпечення	Число членів	Сума забезпечення
Активні члени:				
Деп. Молоді	2,675	$ 2,508,000	2,637	$ 2,534,000
Деп. Дорослих	4,941	6,159,600	4,944	6,442,100
Акцид. грамоти	797	3,985,000	909	4,545,000
Разом активні члени	8,413	$ 12,652,600	8,490	$ 13,521,100
На випл. забезп. і безпл. продовж.:				
Деп. Молоді	170	132,003	172	139,424
Деп. Дорослих	284	231,946	292	244,685
Разом неактивні члени	454	$ 363,949	464	$ 384,109
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	8,867	$ 13,016,549	8,954	$ 13,905,209

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1967 І 1968 РОКІВ

	1967		1968	
	Число членів	Їх сума забезп.	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	299	$ 350,000	170	$ 218,500
Дорослі	247	918,500	418	855,000
Акцидентові грамоти	254	1,270,000	203	1,015,000
Разом	980	$ 2,538,500	791	$ 2,088,500

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КАНАДІ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезпечення	Перес. сума забезп. члена
1959	6,592	$ 5,347,550	$ 821
1960	6,960	5,886,118	845
1961	7,411	6,620,897	893
1962	7,400	6,807,866	920
1963	7,493	7,838,691	1,046
1964	7,492	8,605,892	1,148
1965	7,806	9,541,343	1,222
1966	8,361	11,287,934	1,410
1967	8,867	13,016,549	1,468
1968	8,954	13,905,209	1,556

Таблиці про рух членства за минулий рік та порівняння цих чисел із числами останніх десяти років виказують, що в 1968 році мали ми рекордові втрати членства у виплачених грамотах кляс Е — 1,060 членів, у виплачених грамотах кляс Р — 1,136 членів, та смертних випадках — 873 членів. В числах нових членів і їх сум забезпечення 1968 рік був найслабшим роком від часу впровадження в нас акцидентового забезпечення, тобто від 1963 року. Коли ж мова про саме число нових членів, то тільки в одному 1960 році за останніх десять років мали ми менше число нових членів як у 1968 році. В 1968 році прибуло до УНСоюзу 3,872 нових членів із грамотами забезпечення на суму $7,180,500.

Серед кляс забезпечення нових членів найбільше популярною є кляса Р-20 так для молоді, як і дорослих. А чейже в життьовому забезпеченні американців далеко більшу популярність має кляса „даблю" (гол лайф). Нашим секретарям варто теж присвятити більше уваги популяризації грамот кляси DP-65, вкладки якої низькі, а такі самі дивіденди, як для інших кляс, у висліді чого чистий кошт забезпечення в цій клясі значно нижчий від всіх інших кляс. Впроваджені недавно грамоти термінового забезпечення все ще не мають покупців серед нашого громадянства, хоч такі кляси втішаються популярністю серед американців.

В підсумках прибутків і втрат членства за 1968 рік знаходимо втрату 931 члена в групі активних членів, але навіть при цій враті членів загальна сума забезпечення активного членства зросла за 1968 рік на $2,124,684. В загальному числі членства віднотовано за 1968 рік чистий прибуток всього 4 членів, але прибуток у загальній сумі забезпечення всього членства виносив за 1968 рік поважну суму $2,884,263. З цих даних пробиває ясно тенденція серед нашого членства вибирати тепер грамоти на вищі суми забезпечення, як це було раніше. З кінцем 1968 року мав УНСоюз всіх 88,265 членів із загальною сумою забезпечення, включно до додаткових договорів, $119,538,514.

За 1968 рік втрати в активному членстві деп. молоді виносили 626 членів, а в деп. дорослих — 588 членів. Тільки в групі акцидентового забезпечення число грамот збільшилося на 283. В сумах забезпечення активного членства найбільший приріст був в групі акцидентових грамот, бо на $1,415,000, що залишило прибуток $699,684 в сумі життьового забезпечення молоді і дорослих.

В загальному числі членства втрати за 1968 рік виносили в деп. молоді 237, а в деп. дорослих — 42, тому загальну прибуткову позицію на 4 члени треба приписати акцидентовим грамотам, які збільшилися за рік на 283.

В таблиці всього членства за останніх десять років можна найти ствердження постійного зросту сум забезпечення членів УНСоюзу, бо з кінцем 1968 року вперше пересічна сума забезпечення членства УНСоюзу перевищила суму $1,000, бо осягнула $1,029.

Членство УНСоюзу в Канаді зросло за 1968 рік на 87 членів і на суму $888,660 забезпечення, а в активному членстві прибуток виносив 77 членів та $868,500 забезпечення. Загальний стан членства УНСоюзу в Канаді з кінцем грудня 1968 року виносив 8,954 членів і $13,905,209 забезпечення, а пересічна сума забезпечення члена в Канаді осягнула нову висоту $1,556.

НОВІ ЧЛЕНИ 1968 РОКУ ПО СУМАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СУМА забезпечення	Числа грамот: Молодь	Дорослі	Разом
$ 500	105	280	385
1,000	847	1,442	2,289
1,500	14	34	48
2,000	63	286	349
3,000	32	101	133
4,000	2	11	13
5,000	21	113	134
6,000	—	1	1
7,000	—	1	1
10,000	—	14	14
15,000	—	3	3
20,000	—	1	1
25,000	—	3	3
30,000	—	1	1
Акцид. грамоти по $ 5,000	—	497	497
Разом нових членів	1,084	2,788	3,872

ЧИСЛА ДОДАТКОВИХ ГРАМОТ В ДЕП. ДОРОСЛИХ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число всіх дор. членів	Число додаткових грамот
1958	49,500	2,254
1959	49,688	2,568
1960	48,992	2,696
1961	49,524	3,028
1962	49,664	3,301
1963	49,240	3,447
1964	48,882	3,546
1965	49,577	3,910
1966	49,943	4,215
1967	49,712	4,432
1968	49,124	4,585

СПОДІВАНІ ВТРАТИ АКТИВНОГО ЧЛЕНСТВА В 1969 Році

	Річно	Місячно
Суспензи	800	67
Грошові звороти	750	63
Виплачені Е грамоти	1,764	147
Виплачені Р грамоти	2,154	180
Посмертні виплати	900	75
Разом	6,368	532

ЧИСЛА СПОДІВАНИХ ВИПЛАЧЕНИХ ГРАМОТ

Рік	Е грамоти	Р грамоти	Разом
1969	1,764	2,154	3,918
1970	1,856	2,155	4,011
1971	1,536	1,797	3,333
1972	1,322	1,208	2,530
1973	1,054	924	1,978
1974	793	896	1,689

Таблиця із розподілом нових членів 1968 року за сумами забезпечення показує постепенний, але все ще повільний зріст зацікавлення нашого громадянства грамотами забезпечення на вищі суми. Тут ми все ще відстаємо далеко від американців, а до чисел про суми забезпечення пересічних американців зачисляються теж українці, які часто мають поліси на більші суми забезпечення в американських комерційних установах. Нам треба попрацювати більше інтензивно в напрямі забезпечування нашого членства на вищі суми, повести в тому напрямі акцію, яка дійшла б до всіх тих українців, які все ще в найкращому випадку належать до УНСоюзу із грамотами на мінімальні суми $500 і $1,000 забезпечення, а забезпечуються в чужих установах на високі суми.

Числа додаткових грамот в деп. дорослих за останніх десять років виказують, що ці числа додаткових грамот постійно збільшуються, навіть в звітовому році, коли ми мали втрату 931 члена в активному членстві. Так само статистики нових членів 1968 року виказали, що в цьому одному році на 3,872 нових членів було аж 850 додаткових грамот. Все це дає нам сумний образ, що круг нашого членства не зростає та що нові грамоти, видані в останніх роках на місце втрачених, це у великій частині додаткові грамоти членів, які вже належать до УНСоюзу. Висновок із цих зіставлень такий, що ми обертаємось в цьому самому крузі нашого членства та що тільки до цього нашого членства доходять наші пропаґандивні матеріяли і „Свобода". Ми ще не сягаємо по нове членство поза ці круги, приналежні вже до УНСоюзу. Тому нашим завданням першої ваги буде переведення такої акції серед нашого громадянства, яка досягла б нових проспектів серед тих десяток і сотень тисяч українців, які находяться поза рямцями наших братських, громадських і культурних установ.

Другої посиленої акції вимагають від нас статистики сподіваних втрат у членстві через виплати грамот кляс Е та Р. Ці числа певних втрат ставлять перед нами вимогу вже наперед плянувати ударні кампанії на найближчих п'ять і більше років для поновного забезпечення цих власників виплачених грамот.

Вже в 1969 році сподіваємося всіх втрат у членстві в числі 6,600 членів, в тому 3,918 виплат грамот кляс Е та Р. Тому для замкнення 1969 року із прибутком в числі активних членів потрібно буде УНСоюзові більше як 6,600 нових членів. Сподівані втрати в членстві тільки через виплачені грамоти кляс Е та Р. виносять на наступний 1970 рік 4,011 членів. Опісля в дальших роках числа виплачених грамот будуть постепенно зменшуватися: в 1971 році їх буде 3,333, в 1972 році — 2,530, в 1973 році — 1,978, а в 1974 році — 1,689.

Все це доказує нам, що ми потребуємо плянування нашої праці на наступних 5 і більше років із докладною аналізою не лише сподіваних втрат, але ще більше із оцінкою сподіваного ринку забезпечення, щоб спрямовувати нашу акцію в круги наших будучих проспектів серед професіоналів, молоді, яка кінчатиме студії, та інших груп нашого громадянства, пристосовуючи до їхніх потреб наші забезпеченеві пляни.

ПІДСУМКИ СТАНУ ЧЛЕНСТВА ЗА ЧОТИРИ МІСЯЦІ 1969 РОКУ

Активні члени	Молодь	Дорослі	ADD	Разом
Стан з 1. 1. 1969	24,045	49,124	3,220	76,389
Стан з 4. 30. 1969	23,952	49,016	3,297	76,265
Прибуток або втрата	— 93	— 108	+ 77	— 124
Загал членів				
Стан з 1. 1. 1969	26,779	58,266	3,220	88,265
Стан з 4. 30. 1969	26,732	58,321	3,297	88,350
Прибуток або втрата	— 47	+ 55	+ 77	+ 85

За станом з кінця квітня 1969 року саме виготовляємо чеки дивіденди, які будуть вислані на початку червня. За першим обліком у підготовці чеків дивіденди їх мало б бути 77,114 на загальну суму $ 678,367,00, з чого на саму Канаду припало б 7,031 чеки на загальну суму $71.088.00.

ВИШКІЛЬНА ПРАЦЯ

У звітовому році відбулися два курси для секретарів. Один із них, влаштований в Нюарку заходом Окружного Комітету, тривав тільки один день, в часі якого по пів дня викладав гол. секретар д-р Ярослав Падох і я, а гол. радний Степан Гавриш поділився своїм досвідом обласного організатора в короткому рефераті. Другий курс відбувся впродовж восьми тижнів, по одному вечері кожного тижня, в Ню Йорку. Викладали на ньому ці самі особи.

До вишкільної праці треба зачислити теж мої постійні зустрічі із секретарями поблизьких, а то і дальших відділів. Такі нагоди використовував я для інструктажу поодиноких секретарів. Так само подав я всім нашим довколишнім секретарям число свого домашнього телефону, щоб вони користувались ним в кожну пору вечора, коли, напр., ведуть організаційну працю в терені, чи полагоджують якісь членські союзові справи і потребують негайної поради чи інформації. Всім цим секретарям заявив я готовість допомагати їм в кожному випадку і присвячувати кожному із них більше часу для кращого обзнайомлення їх із нашим товаром та забезпеченевою службою. Чимало з них користає із цієї позаканцелярійної додаткової служби у вечірніх годинах, як теж по суботах і неділях.

Вишкільну працю ведемо теж шляхом кореспонденції, чи то з новими, чи теж з давніше вибраними секретарями. Їм, як і організаторам, присвячую багато часу для кореспонденції із вичерпними інформаціями, щоб озброїти їх найкращим знанням нашого забезпеченевого діловодства.

Із досвіду щоденної праці та на підставі найчастіших помилок, непорозумінь, чи запитів у листуванні секретарів виготовляю час-від-часу матеріяли до „Трибуни Секретарів", які поміщує „Свобода" в числах „Трибуни УНСоюзу".

Однієї, в додатку ще й своєї власної, рекомендації із ділянки вишкільної праці не зміг я досі перевести в життя. Не підготовив я досі до друку плянованого підручника для секретарів тому, що постійна праця в Головній Канцелярії для обслуги секретарів та організаторів і широка кореспонденція з ними та з членами забирають мені стільки часу, що мій тиждень праці вже й так включає суботи і неділі, а моя щоденна праця триває по 14 а то й 16 годин. Маю надію, що з побудовою нового приміщення і затрудненням в нашому Рекордовому Відділі ще одного службовика покращає в деякій мірі ситуація і зможу знайти час для праці над підручником для секретарів.

ІНШІ ДІЛЯНКИ ПРАЦІ

Як один із чотирьох членів Екзекутиви, які перебувають постійно в Головній Канцелярії, беру участь у всіх засіданнях Екзекутиви. Також приходиться мені виїжджати в терен на Окружні Збори та інші імпрези, хоч від таких поїздок деколи випрошуюся з огляду на переватаження працею в Головній Канцелярії. Як представник УНСоюзу я взяв участь теж у звітовому році в Братському Конґресі стейту Ню Джерзі і був вибраний до його Екзекутиви. В цьому стейтовому Конґресі був наш покійний гол. касир Іван Кокольський віцепрезидентом і саме в цьому ювілейному році він був би, за прийнятим звичаєм, обняв пост президента Братського Конґресу стейту Ню Джерзі. У вересні мин. року я знову був на Крайовій Конференції про Громадянство у Вашинґтоні, де надальше вдержую та скріплюю раніше нав'язані контакти із впливовими американськими діячами.

(Продовження на сторінці 5-ій)

Звіт заступника головного предсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

(Продовження зі сторінки 4-ої)

Як і в попередніх роках, так у звітовому році співпрацював я із нашою „Свободою", постачаючи її матеріялами із союзового та громадського життя, що включає теж опіку над поміщуванням світлин молоді — нових членів УНСоюзу, та далі займав пост спортового редактора „Свободи", над виконуванням обов'язків якого працював вечорами.

Зв'язана із зацікавленням спортом і редагуванням спорту в „Свободі" є моя діяльність в Українській Спортовій Централі Америки і Канади, як і в її делегатурі на Сході ЗСА. Наші щорічні тенісові і плавацькі першості УСЦАК на „Союзівці" є одним із найкращих прикладів нашої тісної співпраці УНСоюзу із українськими спортовцями, об'єднаними в УСЦАК.

В цьому розділі про різні ділянки моєї діяльности треба згадати хоч коротко про мою співпрацю із українським відділом „Голосу Америки", якому я постачаю репортажі з життя українців в Америці. Між ними найважливішими в звітовому році були численні репортажі із відвідин Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого, а серед останніх вже репортажі про святкування 75-річчя „Свободи" та 75-річчя УНСоюзу і про оперу „Анна Ярославна" із інтерв'ю з її композитором д-ром Антоном Рудницьким.

КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ

Підсумки нашої минулорічної праці підказують нам потребу шукання нових шляхів і нових способів праці для розбудови УНСоюзу та для його дальшого збільшення членства. Ми повинні шукати шляхів до тих українців, які ще не охоплені зорганізованим життям нашої спільноти, а рівночасно теж шукати нових підходів до тих українців, які все ще не вміють належно цінити життьового забезпечення, ані не є свідомі важливої ролі УНСоюзу в житті української спільноти в цілому світі.

Найкращий товар забезпечення і віддана служба членству

В нашій праці серед членства треба завжди класти велику вагу на високу якість нашого забезпеченевого товару та на відданість і фаховість нашої забезпеченевої та братської служби членству. В нашій організаційній акції треба постійно підкреслювати якість нашого товару, наших грамот забезпечення, які є без сумніву одними із найкращих на ринку життьового забезпечення. Коли ж у нашій освідомлюючій акції вказувати поруч цього на другі користи з членства в УНСоюзі, в нашій братській забезпеченевій і українській патріотичній установі, то не повинно б бути ніодного поінформованого українця, який міг би відмовитися від членства і забезпечення в УНСоюзі, і то забезпечення на високі суми для себе і своєї рідні. Отже нашим завданням є інформувати про цей найкращий товар забезпечення УНСоюзу та його віддану службу членству якнайширші круги нашого громадянства на терені ЗСА і Канади.

Освідомлюючу акцію серед кругів українського громадянства, яке стоїть осторонь нашого зорганізованого життя треба повести через сітку наших відділів по стейтах ЗСА і провінціях Канади, через спеціяльні випуски нашої „Свободи" і через поїздки в нові терени наших постійних та обласних організаторів. Завдяки своїм матеріяльним спроможностям може наш УНСоюз притягнути нові десятки і сотні тисяч українців в ряди нашого зорганізованого суспільства, довершивши цим великого діла для себе і для нашої спільноти.

Відданість членству і громаді та фаховість забезпеченевої служби УНСоюзу є в багатьох випадках фактором, який переконує проспектів стати членами УНСоюзу. Наша праця і наші старання для дальшого поліпшення і вдосконалення цієї ділянки праці шляхом вишкільних курсів для секретарів й організаторів допоможе нам ще більше в розбудові УНСоюзу. Для успішного конкурування із комерційними, широкореклямованими компаніями треба нашим представникам добре знати наш товар, вміти достосувати його до потреб проспектів, та вміти ще краще служити інтересам членів і наших громад.

УНСоюз служить всім українцям, але ще не всі українці є членами УНСоюзу

Маючи перед собою далекосяжну мету об'єднати в УНСоюзі всіх українців, ми повинні плянувати нашу працю на багато років наперед. Якість нашого товару і служба не лише членству, але всім українцям та українській справі, дають УНСоюзові право звернутися із кличем до українців Америки і Канади, що Український Народний Союз працює для добра всіх українців і служить українській спільноті та загальній українській справі, тому й повинні всі українці належати до Українського Народного Союзу. Збільшити членство і матеріяльні ресурси УНСоюзу, це значить посилити діяльність УНСоюзу на службі нашому народові. Ці аргументи промовляють за тим, щоб матеріяльні і людські ресурси сконцентрувати в УНСоюзі, в демократичній економічно-громадській українській установі, бо інтереси нашої спільноти і цілого українського народу промовляють за тим, щоб всі українці були членами УНСоюзу, коли Український Народний Союз вже від довгих років служить всім українцям.

Після цього головна радна п. Олена Олек пропонує запросити на прощальну вечерю головних урядовців на найближчу середу колишніх головних урядовців та їх родини. Інж. С. Куропась інформує, що залишилося біля чотириста долярів, зложених минулого року головними урядовцями в часі нарад і пропонує з цієї суми скласти пожертву головних урядовців на фонд будови церкви в Кергонксон, що схвалено.

В дальшому на внесення гол. радного Володимира Запаранюка та гол. секретаря Ярослава Падоха схвалено післати Організації Оборони Лемківщини з нагоди її Зустрічі-з'їзду в Сиракюзах привіт та просити місцевого союзового діяча п. Івана Пігуляка репрезентувати УНСоюз на тому з'їзді, а дальше привітати З'їзд Бучачан, який також відбудеться цього кінця тижня в Рочестері.

ДРУГА (ПОПОЛУДНЕВА) СЕСІЯ

Після обіду, о годині 3.10 по полудні склав свій звіт головний секретар.

Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

Минулий рік не належав до особливо успішних, ні в загальному громадському житті української спільноти в ЗСА і Канаді, ні в житті й праці Українського Народного Союзу. Побіч спорадичних вибухів енергії й проявів святкового запалу, а то й жертвенности (згадаємо тріюмфальні відвідини Верховного Архиєпископа та Кардинала Иосифа й завершення збірки на першу Катедру Українських Студій на Гарвардському Університеті), наша громада не виявила потрібної систематичної активности ні в ширшій громадській праці, ні зокрема в праці союзовій. Періоди активности чергувалися з періодами пасивности й у висліді минулий рік не приніс сподіваного й потрібного зросту. До того минулий рік був першим роком кризи, яку принесло двадцятиріччя прибуття на американський континент нової хвилі української іміграції. Якраз двадцять років тому, з 1948 року починаючи, впродовж декілька років, збільшили нашу заморську громаду десятки тисяч наших земляків, які в великому числі включилися в тутешні наші установи, а зокрема в Український Народний Союз, забезпечуючись в ньому й то, залюбки, двадцятирічними грамотами. І з минулого року починаючи велике число цих грамот, а з ними й членство в нашій установі, кінчаються й тому втрати в членах в ці критичні роки дуже збільшаються. З поданих тут причин ми, в минулому 1968 році, придбали на 528 членів менше, як рік раніше, а в добавок того втратили 676 членів більше, як в 1967 році. Ці два числа й стали причиною того, що минулий рік не приніс нам збільшення числа нашого членства, зглядно приніс тільки незначне. В минулім році ми мали 109 членів більше втрати внаслідок передчасного згрошевлення грамот, як це було рік раніше, 274 більше дозрілих і виплачених грамот, 187 більше грамот із вповні заплаченими вкладками та померло 30 більше членів, як у попередньому році. Коли в 1967 році наші втрати в членах винесли 3,192, втрати в 1968 році зросли до 3,868 членів.

Обниження активности та звишка втрат обняла наші оба краї. Наші канадійські Відділи придбали в минулому році 189 членів менше, як в попередньому році (1967 — 980 членів, в 1968 — 791). Також менше попрацювали наші постійні організатори, які придбали 286 членів менше (в 1967 — 1,136, а в 1968 — 850) та головні урядовці, які придбали на 197 членів менше, як в попередньому році (в 1967 — 899, а в 1968 — 702). Але головною причиною зменшення числа нових членів в минулому році була менша активність Відділів, тобто їх секретарів та інших урядовців. На загальне число 460 Відділів 96 взагалі не брали участи в нашім змаганні за розбудову УНСоюзу, а більшість з цих, які присднували членів, не робили того в задовільному числі. Зокрема завели великі Відділи, які хоч і організують нераз помітне число членів, не організують стільки, щоб покрити всі свої витрати й замкнути річний членський балянс зі зиском. Поправа прийде тоді, як передовсім наші великі Відділи усвідомлять собі свою велику відповідальність за свої Відділи та весь УНСоюз. Засадою їх і всіх інших Відділів повинно стати негайне покриття *всіх* втрат у членах та замикання ділових років з обов'язковим зиском. Для прикладу варто завважити, що, хоча в грудні минулого року, ми придбали рівно п'ять сот нових членів, то втрати в членах у тому місяці перевищили прибуток.

Але й на цьому затемненому союзовому краєвиді є ясні кольори. Передовсім слід підмітити, що ця надзвичайна звишка втрат, спричинена дозріванням та повною виплатою вкладок двадцятирічних грамот, потриває в своїй повній натузі тільки ще два, чи радше півтора року. В році 1971 ці витрати в членах повернуться, в значній мірі, до попереднього рівня.

Другою причиною оптимізму відносно наших успіхів є постійний зріст пересічної і загальної суми забезпечення наших членів. Коли в 1967 році нові члени забезпечувалися в пересічній висоті 1,825 дол., то в 1968 році ця сума дійшла до 1,855 дол., тобто підвищилася на 30 дол. В тому самому минулому році пересічна сума забезпечення усіх членів збільшилася на 33 доляри і дійшла до суми 1,029 дол. І хоч ми видатно не підросли в минулім році щодо числа членів, то ми видатно збільшили загальну суму забезпечення всіх наших членів, яка з кінцем 1968 року виносить імпозантну суму 119,538,514 дол., тобто близько 120 мільйонів долярів. Чистий зріст в минулому 1968 році суми забезпечення усіх членів (поза подвійним забезпеченням внаслідок акцидентової смерти та забезпечення платника вкладок молоді) виніс 2,884,263 дол., отже майже 3 мільйони долярів. Якщоб ми були виключно фінансовою установою й не дбали наполегливо про забезпечення якнайбільшого числа наших земляків, ми могли б уважати минулий рік за дуже успішний з уваги на збільшення суми забезпечення, яке ми видали нашим землякам та разом з цим збільшення наших фінансових оборотів й зиску. Та ми хоч і дбаємо про відповідно високе забезпечення членів, таке високе, щоб воно мало реальне значення для них і їх родин у потребі, не менше дбаємо й будемо дбати також про поширення нашої забезпеченевої і громадської служби по змозі на весь наш загал.

ДІЛЯНКИ ПРАЦІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ

Англосаксьский світ є скупий на писані норми й тому Англія на ділі не має писаної конституції, а конституція ЗСА є одною з найкоротших й найрідше доповнюваних. Життя та вічно змінливі вимоги його доповнюють писані постанови й доручення. Подібне є з обов'язками головного секретаря УНСоюзу. Статут тільки дуже скупими словами говорить про його секретарські та репрезентаційні обов'язки й управнення, доручаючи йому списувати протоколи з нарад Головного Уряду та Екзекутиви, оголошувати їх, вести листування УНСоюзу, підписувати урядові письма й документи й переховувати урядову печать УНСоюзу, а дальше „виконувати всі інші обов'язки, що їх можуть вимагати закони, правила й звичаї Союзу". Спираючись на цю останню постанову та довголітню традицію нашої установи, важко окреслити всі обов'язки й поточні заняття головного секретаря й описати в цьому звіті всі його численні, щоденні заняття. Тому тут будуть, як в минулому, подані тільки найважливіші з них.

СЕКРЕТАРСЬКА ДІЛЯНКА

Як секретар Головного Уряду та Екзекутиви головний секретар брав участь у всіх пленарних засіданнях обох цих установ та виготовляв з їх нарад протоколи і дбав про їх оголошення в органі УНСоюзу. Також дбав про зв'язок поміж головними урядовцями й головною канцелярією й щомісяця звітував їм про стан їх Відділів та Округ, в яких вони живуть та за які вони відповідають. Минулого року відбулися чотири пленарні засідання Екзекутиви, в днях 27 березня, 19 липня, 10 жовтня і 17 грудня. В цім році відбулися наради Екзекутиви 21 лютого.

Наради Головного Уряду минулого року відбулися, як відомо, від 13 - 17 травня. Протоколи всіх цих нарад були надруковані, а протокол нарад Головного Уряду видано ще й окремою книжкою. Відбитки протоколу екзекутивних нарад були розсилані головним урядовцям, подібно, як всі інші письма і друки, які розсилано Відділам.

Побіч частого зв'язку з Відділами та Округами, про що буде мова згодом, вдержувано постійний *зв'язок з громадськими організаціями* в ділових, репрезентативних і інформативно-пропагандивних справах. Зокрема чимало часу забирали привіти та оголошення в пресі, журналах і всяких одноднівках, видаваних з нагоди ювілеїв установ та різних їхніх імпрез. Наші побажання та оголошення завжди були custom made. Вони були достосовані до потреби, даного видання та середовища, в яке вони йшли й до даної ситуації. Вітання крайових зборів і конвенцій, повідомлювання про союзових делегатів тощо це заняття, яке забирає багато часу, а які, на жаль, мусить полагоджувати головний секретар.

Ми вдержували приязні *взаємини з іншими українськими братськими Союзами*. 17 квітня 1969 р. в Ню Йорку, заходами УНСоюзу відбувся Другий З'їзд українських братських Союзів, на якому УНСоюз був господарем. Підготовою З'їзду занимався УНСоюз, зокрема головний секретар, який до того підготовив і виголосив одну з трьох доповідей на З'їзді.

У зв'язку з 75-річним ювілеєм УНСоюзу видано й проголошено ювілейний заклик до союзового загалу та всього українського громадянства. Заклик був окремо надрукований та розісланий нашим Відділам.

Багато труду і часу забирають *дописи* з союзового і громадського життя, присилані секретарями та іншими урядовцями Відділів, які прохають їх надрукувати в „Свободі". Вони з правила вимагають значних перерібок й справлень. Інколи приходиться їх виготовувати з довгих протоколів.

Окремо багато часу занимають *оголошення* зборів, свят, зокрема цьогорічних, ювілейних, присилані Відділами, Округами та головними урядовцями, які треба часто редагувати, допильновувати друку й злаждення окремих відбиток та їх розсилки. До того, для успіху, висилається повідомлення про окружні збори не лише, як раніше, секретарям Відділів, але також предсідникам, касирам і конвенційним делегатам, що вимагає дуже багато часу і уваги, відтягає від важливіших праць.

Окружні Управи, часом також відділові уряди та організатори й головні урядовці замовляють *різні друки*, як листи з адресами Відділів, Округ і організаторів, афішки, бизнесові картки та різні оголошення й друки, допильнування яких також зуживає багато часу.

Картотека Відділів, Округ, організаторів та її доповнювання, ведення актуальної *статистики* і її проголошування і розсилка Округам, організаторам і всім головним урядовцям, це окрема ділянка праці, яка вимагає окремої сили. Постійне доповнювання загального *адресаря*, дбання про *інформаційні матеріяли*, про які буде мова окремо, й розсилання їх Відділам, організаторам, на виставки тощо, це також заняття, яке вимагає дуже багато часу. Постійне дбання про щораз то нові *кличі-слогани* и їх поміщування в „Свободі" та чергування, також належать до постійної активности головного секретаря. *Слогани* є зберігані для пізнішого, повторного вжитку, в окремій книзі слоганів.

Окремо приходиться слідкувати за розвитком і *працею інших братських установ*, українських й інших та за новим *законодавством* у братсько-асекураційних справах.

Окреме питання становить *листування з Відділами, Округами та організаторами*. Воно ведеться шляхом індивідуального й збірного листування. Збільшення особистого листування буде можливим тільки після збільшення персоналу секретарського та організаційного відділів. Не меншою проблемою є *придбання англомовної сили* для організаційно-секретарського відділу. Питання англомовного листування в'яжеться із справою *перекладів* з численних матеріялів, друкованих у „Трибуні УНС", які повинні появлятися майже в цілости в „Українськім Тижневику". Автім доволі численне листування з органами влади та з Крайовим і Стейтовими Братськими Конгресами, вимагає кваліфікованої англомовної секретарки в організаційно-секретарському відділі. Наприклад, старання про ліцензію на діяння на терені поодиноких стейтів (в минулому році багато труду вимагала ліцензія на стейт Міннесота) та відновлювання ліцензій в стейтах, до яких УНСоюз вже допущений, вимагають також англомовної сили.

В міру постанови статуту та практики до головного секретаря приходять *різні письма*, які не належать до інших відділів головної канцелярії, часто такі, які не мають ніякого відношення до УНС. Інформації нашим членам у різних справах, які вимагають розшуків та запитів, яких членам, а то й нечленам, не можна в нашій установі відмовити, належать також до занять, які забирають багато часу.

Для усправнення праці набуто *диктафон* і *копієву машинку*; дуже придалась би бодай невелика офсетова друкарня.

В минулому році, як раніше, ми вдержували *зв'язок з Крайовими і Стейтовими Братськими Конгресами*, до яких належить УНСоюз. Ми делегували на їх конвенції і наради наших делегатів, влаштовували виставки з інформаціями про УНСоюз та його інформативні забезпеченеві і загальні видання, користуючись окремо для цієї цілі виготованими виставковими таблицями. Щороку ми беремо участь у конвенції Крайового Братського Конгресу й у влаштуванні ним концерти вводимо нашу українську програму. Минулого року в вересні такий концерт відбувся в Пітсбурґу з повним успіхом. Звітодавець належить від років до екзекутиви Братської Секції Конгресу і занимається програмою його концертів. На цей рік також підготовляється виступ української танцювальної групи, яку підготовляє головна радна пані Анна Чопик, бо конвенція Крайового Конгресу відбудеться в цім році в Бостоні. З доручення цього Конгресу ми перевели поміж нашими Відділами анкету в справі братської діяльности наших Відділів та її підсумки переслали Конгресові, який її уживає у своїх заходах перед владою для вдержання привілеїв, якими користуються братські установи.

Наші зв'язки з Конгресами пропагують УНСоюз і всю українську національну громаду перед впливовим американським братським світом. Минулого року підписаний, як голова резолюційної комісії Братського Конгресу Нюйоркського стейту, запропонував Конгресові окрему резолюцію в справі Тижня Поневолених Націй, яка була однодушно схвалена. Як доказ корисности нашої активности на терені братського світу можна подати факт, що чимало наших урядовців були обрані на членів екзекутив стейтових Конгресів або до екзекутиви Крайового Конгресу чи його комісій. Підписаний є під цю пору президентом Братського Конгресу в Ню Йорку.

Поза цим, й так довгуватим, перечисленням обов'язків головного секретаря, є ряд інших, які годі вичислити. Їх є так багато й дають вони стільки мороки, що не стає часу на важливі, справді екзекутивні, справи. Тому питання збільшення персоналу секретарсько-організаційного відділу є питанням розбудови того відділу та кращого полагоджування його важливих завдань.

Поза обласними організаторами, які працюють в терені і які зараховуються до персоналу організаційного відділу, єдиною силою цього секретарсько-організаційного відділу є п-ні Марія Савчак, якій належиться признання і подяка за прикладне виконування відповідальних обов'язків.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЛЯНКА

За давньою традицією, коли всю діяльність УНСоюзу вели секретарі рекордовий та фінансовий, організаційна ділянка праці належала до головного секретаря. Так є і сьогодні, коли УНСоюз начислює понад 88,000 членів.

До організаційної ділянки належить передовсім організаційний зв'язок з розкиненими по значній частині північно-американського континенту майже пів тисячею Відділів і пару десятками Округ та старання про постійне доповнювання не менш постійно убуваючого членства. Хоч які потрібні союзові Округи, в силу різних причин, в тім і статутового неоформлення, не стали вони ще посередніми звенами поміж головною канцелярією і Відділами, хоч це є на потребу так, як невід'ємною частиною організаційної сітки комерційних асекураційних корпорацій, є дистриктові уряди та менаджери. Такий стан накладає тим більші обов'язки на організаційний відділ, який має нелегкий обов'язок вдержувати зв'язок з величезним тереном. Єдиним посередним звеном, яке взяло на себе частину відповідальности за організаційну працю є недавно утворена Канадійська Канцелярія, яка відає шістдесяти Відділами УНСоюзу, положеними на терені Канади. Статутове оформлення Округ та бодай скромні їхні бюджети, можуть з цих установ зробити дуже корисний, допоміжний орган організаційної сітки і постійної організаційної акції УНСоюзу.

Дуже важливим чинником вдержання тісного зв'язку з тереном є ще дуже свіжа порода союзових, професійних працівників — обласних організаторів. В минулому році було їх три. Це скромне число збільшилося на одного, до загального числа чотирьох, щойно в квітні цього року. Збільшення числа цих службовиків й обняття ними всіх Відділів УНСоюзу, це найбільше завдання УНСоюзу на організаційному полі під цю пору. Але усвідомлення цього та виконання наміреного пляну натрапляє на перешкоди, першою з яких є брак відповідних людей, бо українці не студіюють асекурації й не люблять самостійних занять.

Брак надійних *обласних організаторів* ще перевищає в своєму негативному значенню для УНСоюзу *брак* відповідних *секретарів*. Майже минулися давні народні робітники, які все своє життя, поза заробітною працею, присвячували виключно УНСоюзові; топляться, як сніг на весну секретарі, готові збирати по хатах вкладки і то що-місяця, а якщо вони ще збереглися, то їх поважний вік не дає їм змоги по давньому бути активними. Прив'язання до УНС в декого з них таке міцне, що хоч час їм передати секретарські уряди молодшим, вони їх зберігають дальше, коштом розвитку Відділу. Підшукання відповідних секретарів є проблемою найпершої ваги для дальшого росту нашої установи.

Окремою проблемою є недоцінювання життєвого забезпечення українською громадою. Хоч поволі зростає пересічна сума забезпечення наших земляків, то це в більшій мірі є заслугою краще вишколених організаторів, як збільшенням усвідомлення нашої громади щодо незаступимої вартости життєвого забезпечення для них і їх рідних.

Не менш важною й болючою проблемою є незацікавлення УНСоюзом і взагалі громадським життям та установами нашої молоді. Вся наша преса переповнена дискусією над питанням збереження нашої молоді при своїй громаді. Не зумів розв'язати того питання ні УНСоюз, ні жінка інша наша установа на цій землі. Та намагання в цім напрямі слід продовжувати.

Ці вищезгадані перешкоди є тільки деякими, які зумовили наш скромний вислід праці в минулому році. Про деякі інші вже була раніше мова, про інші ще буде. Немає сумніву, що УНСоюз зустрічає і відмічує своє 75-річчя серед дуже неспокійних часів, як серед українського, так й загальноамериканського суспільства, зокрема молоді, що прямо відбивається на нашій праці і її вислідах, й що відбилося вже на вислідах праці в минулому році. Розгляньмо нашу працю й перегляньмо її висліди й на цих нарадах застановімся, як нам бути дальше.

ЗМАГАННЯ ЗА НОВИХ ЧЛЕНІВ В 1968 РОЦІ

Подана внизу таблиця показує, як прибували нові члени в минулому році, місяць за місяцем. Найслабшими місяцями, по давньому, були місяці наших свят, але й не дописали, звичайно найкращі, осінні місяці. Кругло дві третини нових членів — це старші, а одна третина — молодь. Пів тисячі придбали ми акцидентових грамот, зате дуже слабо поширюються термінові грамоти, хоч їх ціна і користь з них особливо для молоді є неперевершені. Можна дискутувати, наскільки відірвали від щоденної союзової праці наших секретарів та організаторів національні події, а зокрема відвідини Верховного Архиєпископа й Кардинала Иосифа. Маси людей, в тім наші активні діячі, мандрували за ним по ЗСА і Канаді, відкладаючи на пізніше свої особисті і громадські зобов'язання.

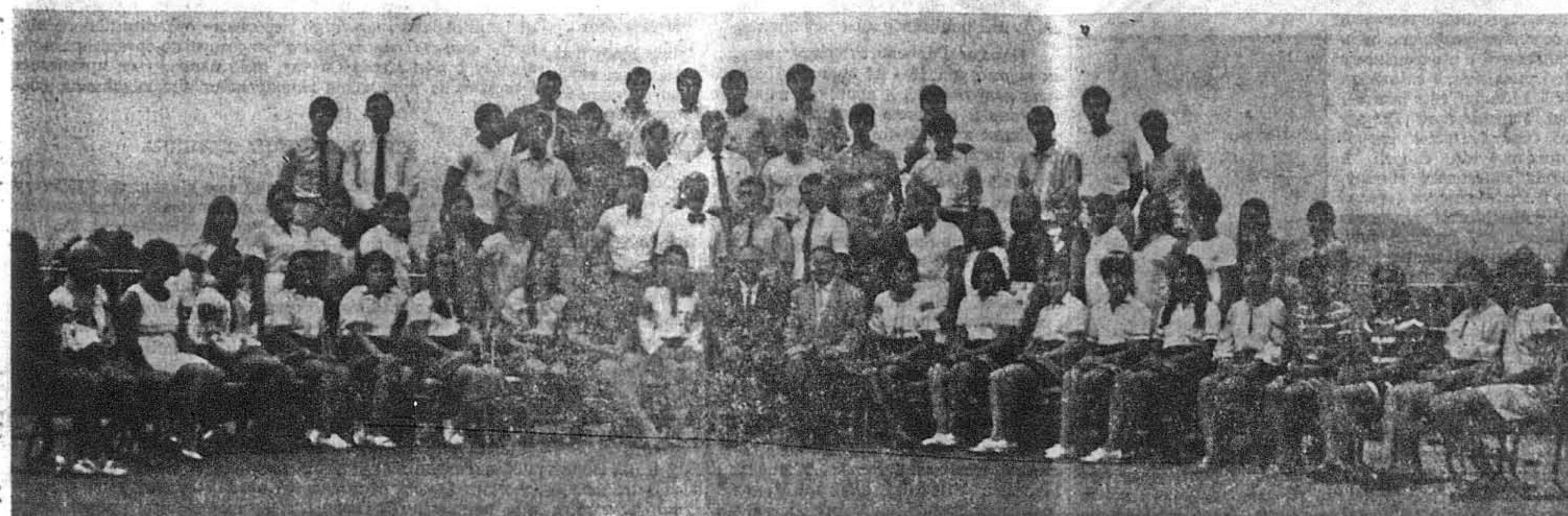
ТАБЛИЦЯ Ч. 1

НОВІ ЧЛЕНИ, ПРИЄДНАНІ В 1968 РОЦІ
за місяцями і групами

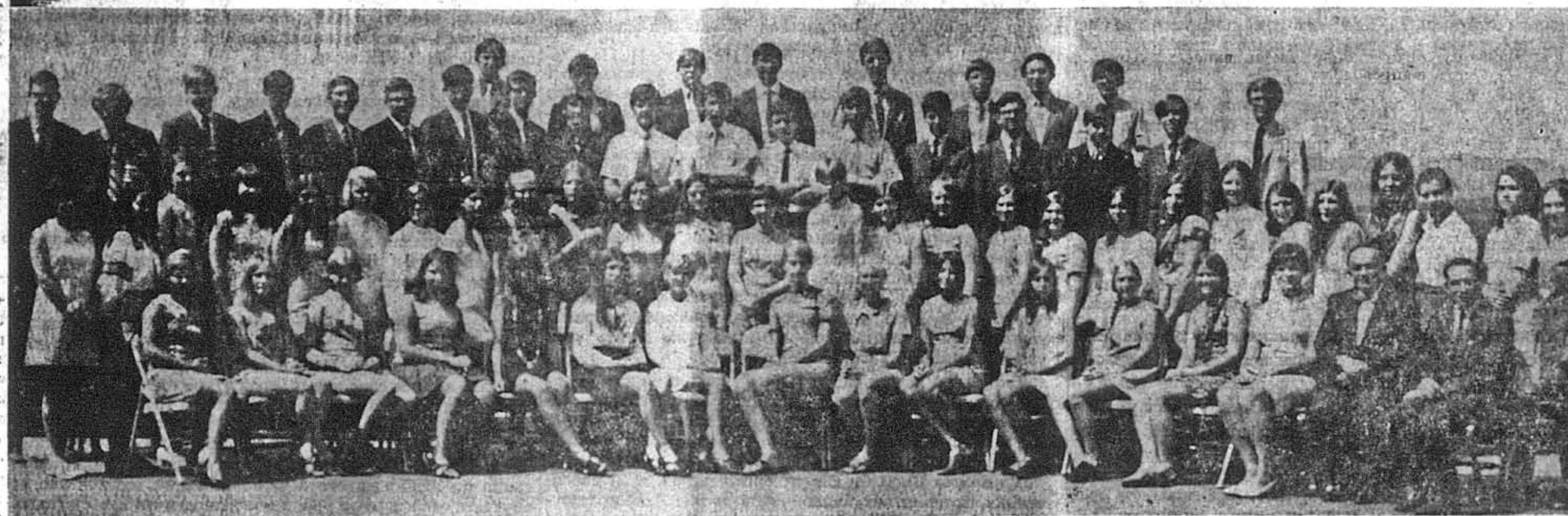
Місяць	Дорослі	Молодь	АДД	Разом
СІЧЕНЬ	140	86	23	249
ЛЮТИЙ	181	92	27	300
БЕРЕЗЕНЬ	198	112	58	368
КВІТЕНЬ	155	63	43	261
ТРАВЕНЬ	238	98	70	406
ЧЕРВЕНЬ	179	96	41	316
ЛИПЕНЬ	182	100	37	319
СЕРПЕНЬ	152	75	30	257
ВЕРЕСЕНЬ	170	90	20	280
ЖОВТЕНЬ	170	90	35	295
ЛИСТОПАД	225	73	51	349
ГРУДЕНЬ	301	109	62	472
РАЗОМ	2,291	1,084	497	3,872

(Продовження в наступному числі)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ - НАЙБІЛЬША ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Український Народний Союз кожного року затруднює на Союзівці пересічно шість десятків наших студентів, які два вакаційні місяці проводять в рідному середовищі та рівночасно заробляють собі чесною працею на продовжування своїх студій. На фото — цьогорічні вакаційні студенти-працівники Союзівки зі своїми управителями Данилом Слободяном і Володимиром Квасом посередині.

Цього року відбувся на Союзівці вже шістнадцятий з черги Курс Українознавства з участю сімох десятків студентів. Разом з цьогорічними курсантами, досі вже понад 800 студентів відбули такий українознавчий курс на Союзівці, одержавши дипломи. На фото: цьогорічні учасники курсів українознавства на Союзівці зі своїми опікунами і учителями — директором курсів проф. д-ром Василем Стецюком та учителем проф. Іваном Близнаком.

Студенти на Союзівці під час літа не тільки працюють, але й розгортають широку культурно - мистецьку самодіяльність. Цього року вони створили три ансамблі: співочий, музичний і танцювальний та з найбільшим успіхом виступали не тільки на великих культурно - мистецьких і розвагових імпрезах на Союзівці, але на інших оселях, зокрема на оселі УРСоюзу „Верховина".

Союзівка „притягає" молодь не тільки з усіх стейтів Америки і провінцій Канади, але й з далеких заморських країн. Марія і Ольга Забари приїхали на цьогорічний курс українознавства на Союзівці з Еспанії.

Подібно, як курси українознавства для студентів,так і кожного року вже від 15 років відбуваються на Союзівці табори для дітвори, навперемінну окремо для хлопців і окремо для дівчаток. Сотні цієї дітвори вже перейшло через ці табори під опікою кваліфікованих опікунів і виховників. На фото: учасники цьогорічного хлоп'ячого табору на Союзівці.

Концерт Марти Цибик

В залі Народного Дому в Ірвінгтоні відбувся 6-го червня фортепіяновий речиталь Марти Цибик. Молода піяністка, яка закінчила Український Музичний Інститут дипломовим іспитом з відзначенням у клясі Г. Клим, продовжувала музичні студії в Джуліярд Скул у Фріскіна і в К. Бейкер осягнула титул „бечелор оф саєнс ін мюзік". Концерт почався 2-голосовою прелюдією д-моль Баха.

В сонаті оп. 2, нр. 2 Бетовена в першій частині М. Цибик оживила дві теми контрастовими настроями, фразуваннями й динамічними тіннюваннями, виявила драматичне пережиття у піяністки, якого відчуття перенеслося й на публику.

Далі переключила себе в світ імпресіоністичної музики, виконуючи 3 прелюдії і „Город у дощі" Дебюсі.

Токата оп. 28 Володимира Грудина була виконана з вітруоним розмахом, з підкресленням експресії в середній частині твору. Присутний на залі композитор, якого публіка щиро привітала, був помітно задоволений вдалою інтерпретацією його твору. Скерцо оп. 38 Шопена не зважаючи на те, що це був ще свіжо опрацьований твір, показало романтичні місця і загальне зрозуміння твору. Після цього М. Цибик відіграла ще Консоляціон Дес-дур Ліста, поетично із м'яким ударом. Технічно трудний етюд а-моль Паґаніні-Ліста і, як наддаток, етюд, оп. 10, нр 3 Шопена закінчили цей гарний і культурний вечір.

Публіка, яка слідує за нашим молодим музичним доростом, помітила у всьому виконанні поступ в мистецькому розвою піяністки. Її серйозна праця над собою ставлять її в ряди тих молодих талантів, за якими стежитиме однаково наш музичний світ і публіка.

Д. Гординська - Каранович

ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

У цьому 1969-му році Український Народний Союз відзначає своє 75-річчя і з тієї нагоди він видвигнув ювілейне гасло: У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ! Не тільки вся ювілейна активність Українського Народного Союзу, але й його стан та дійсність доказують, що саме це гасло є найреальнішою суттю УНСоюзу у його програмі і дії. Ювілейні святкування в Ню Йорку і Шамокіні, прем'єра опери Антона Рудницького до лібретта Леоніда Полтави „Анна Ярославна", величавий День Українського Народного Союзу в Давфині в Канаді, всі ці імпрези проходили під цим ювілейним гаслом УНСоюзу: у пошані до піонерів — лицем до молоді! Піонери звертаються лицем до молоді, молодь шанує піонерів. В Українському Народному Союзі одних і других, піонерів і молоді, найбільше.

З кінцем липня цього року, Український Народний Союз на всіх своїх 88,366 членів, мав 26,658 цих членів у Молодечому Департаменті, отже він є без сумніву найбільшою організацією української молоді. Чи не найзамітнішим віддзеркаленням цього факту та найманкантнішим його прикладом може послужити Союзівка, яку сміло і оправдано можна б назвати оселею української молоді та якій присвячена ця ілюстрована сторінка, яка говорить сама за себе.

Нова красуня тижня Союзівки

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — У п'ятницю 22 серпня тут під час забави обрано на чергову красуню тижня „Союзівки" п-ну Оксану Скипакевич з Варен, Миш. Оксана Скипакевич є студенткою 2-ого року Університету Вейн, де студіює европейські мови. Вона бере активну участь в праці Пласту, ТУСМ-у й Українського Студентського Клюбу в названому університеті. Грає на фортепіяні, закінчила навчання музики в Українському Музичному Інституті і співає в хорі „Трембіта". Належить до 20-ого Відділу УНСоюзу й одержала востаннє стипендію УНС на дальші студії.

Оксана Ольга Скипакевич

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Молодий, 17-річний піяніст з Ірвінгтону, Іван Череута, довголітній студент учительки фортепіяну Галини Мирошниченко, осягнув неабиякий успіх на музичному полі. За те, що впродовж десяти років здавав щорічні іспити в авдиціях американської Національної Гільди Вчителів Фортепіяну (Нешенел Гілд оф Пяно Тічерс) з відповідно високими оцінками, одержав згаданого товариства золоту пропам'ятну медалю ім. Падерезького і середношкільний диплом Гільди (Гілдс Гай Скул Діплома), а також сто долярів стипендії для дальших студій, разом з ґратуляціями для нього, вчительки і батьків. Слід згадати, що Іван Череута брав живу участь в музичному житті своєї школи і був записаний в ґрадуаційній книзі як найліпший музика в школі. Крім фортепіяну, він опанував ще гру на органах і інших інструментах. Тепер підготовляється до власного концерту.

Іван Череута

В цьогорічних іспитах найбільшої в Америці організації учителів фортепіяну (Нешенел Гілд оф Пяно Тічерс), які для нюйоркської округи відбулися в червні в одній із заль Карнеґі Голл, взяла участь 17-річна Олександра Костек з Бронксу. Вона з високою оцінкою здала іспит з фортепіяну і одержала диплом середньої школи (Гай Скул діплома). Олександра від 6-го року життя є ученицею Українського Музичного Інституту в Ню Йорку в клясі учительки Галини Мирошниченко, а в минулому році одержала від батьківського комітету УМІ сто долярів за постійні десятирічні студії і за закінчення другого вищого курсу в цій школі. Вона є членкою Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, а в часі вакацій працює на Союзівці.

Олександра Костек

СВ. П. ВАСИЛЬ КУЗЬМА

В дні 8 серпня 1969 року помер у лічниці в Нюарку після довгої і важкої недуги старший віком громадянин адвокат Василь Кузьма, народжений в Золочівщині. Після закінчення початкової школи, був учнем гімназії в Золочеві, в р. 1909 закінчив українську гімназію в Коломиї, опісля студіював на правничому факультеті Львівського університету. В 1912 р. виїхав на дальші студії до ЗСА і працював у німецькому банку в Ню Йорку, опісля перенісся до Філядельфії, де учителював в українській школі та рівночасно студіював у Темпл Університеті. Захворівши, був змушений виїхати до Міннеаполісу де залишився в західніх стейтах до кінця першої війни.

У р. 1919 продовжував студії права. Після складеного р. 1927 правничого іспиту почав свою практику в м. Трентоні (Н. Дж.). В 1931 перенісся до Ню Йорку, де дальше продовжував свою практику, був активним у громадському житті, дописував до „Свободи" й іншої преси.

Після втрати свого найстаршого сина у другій світовій війні, покійний почав занепадати на здоров'ї і залишив свою адвокатську практику. Часто їздив приймати в Ню Йорку з корабля новоприбулих іміґрантів, допомагав їм різними порадами. В 1930 р. сл. п. Василь Кузьма заснував українську стейтову організацію в Ню Дерзі і був її головою та головою організації українських професіоналістів. Потім перенісся до Нюарку, знову відкрив свою адвокатську канцелярію, як перший там адвокат українського роду.

Покійний був довгий час головою 76-го Відділу УНСоюзу і доклав праці для створення „Української Централі" в Нюарку при Вілям Стріт та був її правним дорадником. За його порадою і допомогою наша громада в Нюарку набула від міста дім для „Чорноморської Січі" при 18-ій евню. Коли після другої світової війни масово приїхала нова українська іміграція, покійний служив всякими порадами своїм землякам.

У неділю 10 серпня 1969 року, відбулась у погребовому закладі п. Литвина в Нюарку Панахида за душу покійного, яку відправив о. Л. Міня при співі зорганізованого і під управою дир. М. Добоша чоловічого хору.

Після панахиди проф. М. Цяпка попрощав над домовиною покійного і передав від місцевого хору „Трембіта" глибоке співчуття родині, зокрема дружині Марії, яка віддавна є активним членом того хору. У понеділок 11 серпня відбулось у парахіяльній Церкві Нюарку заупокійне Богослуження, яке відправив о. Я. Дибка. Численна місцева українська громада відпровадила домовину покійного на цвинтар Евері Грін. Покійний залишив по собі, крім дружини, також двох синів.

О. У.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Мовні покручі на написах в Україні

Київ. — За російщенням розмовної мови в Україні йде й російщення написів. У самому Києві їх можна знайти сотні — мовних покручів, на слідків „рівноправности націй і мов" в СССР. Журнал „Україна" ч. 26 зробив побіжний перелік „кривопису", як він подає: "Почнемо, мабуть, з Києва. Бо хіба ж десь у периферійному місті додумаються написати в рибній крамниці отаке: „Рыба, уснувшая во время реализацим, щитается живой". Запевняють, що кривопис у столиці починається зі світлової реклями над будинком №46 на Хрещатику, де гарантують вичерпну інформацію „по телефонам 25—80—71 і 24—85—98". А на вулиці Боженка трамвайна служба попереджує: „Пішеходи! Девіться, куди ви йдете!" То чого вже сподіватись від лісовиків, котрі у Пущі-Водиці підносять на щит заклики: „Не провадьте самовільних рубок дерев! Будьте обережні з вогнем в лісу!.. Такого ж „кривопису" не бракує і в менших містах. Так, у Житомирі можна побачити такі російські, або зросійщені назви, речення, пригадки, як „дежурний по вокзалу", „камера ручної кладі", „діспетчер таксі", оптіческий набор". У Львові в ресторані: „Жир свиний, уксус з піджареною мукою", „кофейна", „дитячий подарок", карамеля „Космичиская", замість „Ведмедик клишоногий" — цукерки названо „Ведмедик косолапий" і т. д.; є в меню і „яічніца натуральная", себто звичайна яєшня та „естонські блінчіки". Журнал „Перець" в ч. 12/1969 подав ще більше зразків калічення української мови на письмі в офіційних установах, розпорядженнях, наказах, оголошеннях. Наприклад: „Заготконтора приймається метла и покупасть у граждан по 6 коп. за каждого", себто за кожну мітлу, або „Баня працює ежедневно в п'ятницю" тощо. Як видко з тексту оголошення, його авторка з м. Ізюму на Харківщині не знає вже ні української, ані російської мов: „У меня іммеється свободная комната. Хочу іміть молодого квартіранта. Желательно одинокого. Обращаться тольно после роботи к Мария Петровой".

37 АБСОЛЬВЕНТІВ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ШКОЛИ В ЧИКАГО

АБІТУРІЄНТИ ВИЩОГО КУРСУ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА Т-ВА „УКРАЇНСЬКА УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА" В ЧІКАГО

У 50-ЛІТТЯ СОБОРНОСТИ

ЗА ПРАВДУ, ЗА ВОЛЮ! 1969

ЗА СЛАВУ БАТЬКІВ! 1979

[illegible]

Цьогорічний матуральний іспит був одинадцятим в історії Школи Українознавства Т-ва „Українська Учительська Громада" в Чикаго, що нараховує понад 700 учнів і 26 учителів.

До матурального іспиту приступили 37 кандидатів: 12 хлопців і 25 дівчат. Письмовий іспит відбувся 24 травня, а усний був проведений Іспитовою Комісією під керівництвом представника Шкільної Ради УККА, інсп. І. Білоуса, від 6—7 червня. З відзначенням здали іспит 10 кандидатів, з дуже добрим вислідом 14, з добрим 9, з достатнім 4. З визначним поступом склали іспит зрілости: Л. Бабій, Б. Березецька, О. Бурдяк, Я. Галамай, Ю. Губчак, У. Крихтяк, Л. Лапичак, Г. Слободян, О. Стецишин, А. Шеремета.

До нині вже 258 учнів закінчило цю школу таким кінцевим іспитом.

Церемонія вручення дипломів градуантам є в кожній школі найбільшою річною подією. Тому і тут вона відбувається в дуже урочистій формі. 21-го червня абсольвентки і абсольвенти звійшли під проводом своїх господарів кляс до авдиторії школи св. о. Миколая під звуки маршової пісні і гарячі оплески присутніх та зайняли призначені їм в першому ряді місця. За ними засіли їхні родичі, минулорічні абсольвенти, учні нижчих кляс і гості. За президіяльним столом були: о. прелат П. Леськів із парохії св. о. Миколая, о. сов. П. Джулинський із парохії св. Володимира і Ольги, Матуральна Комісія, учителі українознавчих шкіл Чикаґа та представники громадських організацій.

Свято відкрив директор школи проф. А. Антонович, який попрощав цьогорічних абсольвентів і попросив їх на сцену до виконання „Останньої лекції". Усі матуристки були зодягнені у вишивані сукні і це справляло дуже приємне враження. Сцена була прикрашена матуральним кличем „За правду, за Волю, за Славу Батьків", який виконала Орися Бурдяк.

Програму розпочато „Молитвою Українського Матуриста", потім всі абсольвенти відспівали студентський гимн „Ґавдеамус ігітур". Слідували мистецькі точки: деклямації, фортеп'янові соло, мельодеклямація, соло на бандурі, спів секстету абсольвенток, переплітані стрілецькими та упівськими піснями у спільному виконанні. Коротким словом попрощали їх представники найвищої тепер кляси, а накінець голова комітету матуристів А. Шеремета подякував учителям за довголітню працю. По цій „Останній Лекції" вони зійшли зі сцени і зайняли свої попередні місця. Тоді промовляли до них опікуни кляс: проф. Е. Маглова і мгр. М. Губчак.

Надійшла найбільш ждана хвилина. Опікуни кляс викликали абсольвентів, а директор школи проф. А. Антонович вручав їм дипломи Шкільної Ради." Certificate of achievement" признаний їм суперінтендентом шкіл повіту Кук Робертом Ренрегеном, і фотокопію табля, а тим, що здали іспит з відзначенням — причіпав гарну медалю з зображенням гетьмана І. Мазепи, на синьо-жовтій кокарді. Одночасно голова Батьківського Комітету школи Ю. Стельмащук вручав їм подарунок — англомовну „Бібліографію Україніки".

З привітом виступили ще: о. совітник П. Джулинський і Н. Іванів від „Українського Золотого Хреста", яка передала як і щороку, книжки для шкільної бібліотеки. Останнім виступив П. Слободян, голова Комітету Батьків Матуристів, який займався всіми організаційними і господарськими справами цього вечора. Він викликав абсольвентів вручити директорові і опікунам кляс китиці троянд і запросив на перекуску, приготовану родичами. Гості мали нагоду оглянути виставлене на залі табльо, яке малювала мисткиня Л. Нестюк. Над написом „у 50-ліття Соборности" дві частини України, західню і східню символізують хлопець у гуцульському одязі та дівчина у полтавському; на тлі ратуші у Львові, будинку Центральної Ради у Києві — кордонів України. Від год. 9-ої вечора почалася забава при великій участі молоді Чикаґа.

Градуанти належать до молодечих організацій Пласт і СУМА, де займають різні керівні пости і працюють в хорових, інструментальних чи танцювальних гуртках. В американських гайскулах також займають різні провідні становища у шкільних клюбах. Треба згадати, що в Чикаґо, у найбільшім публичнім гайскулі Лен Технікал постав минулого року перший в ЗСА Український Клюб, який має затверджений управою школи статут та емблему Тризуба. Між цьогорічними абсольвентами були три студенти університету; 4 одержали вже повну стипендію на дальші вищі студії. Треба згадати про М. Пилипчака, котрий доїжджав що суботи до нашої школи із сусіднього стейту Індіяни. Це інший, Зенон Гриньків, відвідав із батьками цього року закріпанену Україну і заявив, що там йому придалася українська школа. Всі вони в останніх місяцях перед матурою добровільно ходили на підготовні семінарі у вечірніх годинах, кілька днів у тижні.

Асистент суперінтендента шкіл Л. Альбано, знаючи про нашу ідейну молодь, прислав на руки директора школи листа - визнання для абсольвентів, в якому м. і. читаємо: „Було і є багато намагань змінити політичні й релігійні традиції української нації. На мою думку, християнська кров ваших предків не дозволить довго утриматись поневоленню вашої нації. Вам, справжнім студентам позитивної академічної науки, студентам, які пішли поза звичайні академічні вимоги шкільної програми й добровільно посвячували час і зусилля для студій мови, культури й історії українського народу, п. Ренреген і я складаємо привіт і раді нагородити вас „Грамотою Визнання".

Це перший випадок такого визнання від американської шкільної влади в історії українського шкільництва в ЗСА.

М. Г.

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

оповитий жалобою, повідомляє своє Членство, своїх Прихильників і все Громадянство, що в п'ятницю, 22-го серпня 1969 року, помер у Філядельфії, на 78-му році життя, один із перших наших Членів Фундаторів і Меценатів

бл. п.

о. Мітрат РОМАН ЛОБОДИЧ

високошанована постать в церковних і громадських колах, один із найвидатніших духовників і проповідників нашого часу, б. капелян УГАрмії, б. Соборний Крилошанин Станиславівської і Львівської Митрополичої Капітули, член Державного Сенату у Варшаві, голова і член багатьох культурних і економічних установ в Краю, б. ректор Духовної Семінарії у Вашингтоні, останньо капелян Сиротинця Сестер Василіянок у Філядельфії і Архиепархіяльний Цензор.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ІНСТИТУТУ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 5-го серпня 1969 року відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча і Незабутня МАМА

бл. п.

Ніна Константинівна Петриченко (з роду Лапа)

Оцим висловлюємо нашу найщирішу подяку всім Рідним, Приятелям та Знайомим, що своєю участю в похоронних відправах віддали останню шану Покійній і старалися облегшити наше безмежне горе.

Рівночасно висловлюємо сердечну подяку Всім, хто замовив Службу Божу за упокій нашої Дорогої Мами.

Висловлюємо щиру, сердечну подяку Всім, хто відвідував і помагав нашій мамі за її перебуття в шпиталі.

Сердечно дякуємо братам Вертелецьким за їх услуги і поради.

Спеціяльна подяка належиться панові Дубовикові за його повсякденне піклування.

Щире спасибі парохії Св. Луки Укр. Автокеф. Прав. Церкві і її отця настоятеля Спірука в Сиракюзах за відправлення Заупокійної Служби Божої та Панахиди.

Щире спасибі Всім за вислови співчуття, передані особисто чи листовно.

Дякуємо похоронному заведенню Бартинського в Сиракюзах за гарне переведення похорону на Woodlawn Cemetery в Сиракюзах.

Просимо Милосердного Господа, щоби благословив Вас Своїми Ласками і Щедротами.

ОЛЬГА — дочка
ТЕТЯНА — дочка з мужем і дітьми

Трентон, Н. Дж.

З ДІЯЛЬНОСТИ ОРГАНІЗАЦІЙ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ з Трентону поклав вінок Кобзареві

Організації Визвольного Фронту започаткували новорічну діяльність в часі перших і других Різдвяних Свят колядою на Визвольний Фонд. Заколядовано понад 500 долярів, а всім чесним жертводавцям й збірщикам за коляду щира подяка. 11 січня 1969 року влаштовано Новорічну Забаву, яка добре вдалася: при заповненій залі місцевими і позамісцевими гостями і в дружній атмосфері люди забавилися досхочу. Вищезгадані Організації це: 18-ий Відділ ООЧСУ, Відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ, Осередок СУМА, Управа хору при Осередку СУМА, Станиця Брат. УД 132 Відділ Української Народної Помочі, Т-во Самопоміч та Делеґатура АБН. Вони проводять, часто спільно, свою діяльність, при співучасті Відділу УККА, раз або двічі на місяць відбувають ширші сходини членства, на яких відчитуються реферати на різні теми. У місяці січні лише наш Відділ Об'єднання ООЧСУ зібрав понад 800 підписів на Петиції до Об'єднаних Націй відносно звільнення Медсестер УПА з совєтських концтаборів: в тяжких злиднях вони ще тепер перебувають у московсько - большевицькій тюрмі народів у Сибіру. Підписи збирали в Америці, Канаді, Полудневій Америці і в европейських країнах. На Конвенції ООЧСУ, відбувалася 15-16-го лютого в Ню Йорку, від 18-го Відділу брали участь 4 делеґати, а на Бенкеті з Трентону взяли участь 22 особи.

Дня 30 березня ц. р. при співучасті Організацій Визвольного Фронту Відділ Т-ва Карпатський Союз відзначив 30-ту річницю проголошення Карпатської України Самостійною Державою. Академію відкрив голова місцевого Відділу і учасник Карпатської Січі Іван Микитин ст. а змістовний реферат виголосив колишній прем'єр Карпатської України Юліян Ревай.

Дня 4 травня Відділ Об'єднання Жінок ООЧСУ зорганізував прогульку автобусом до Вашингтону, щоб там вклонитись Тарасові Шевченкові. Учасники поклали біля пам'ятника синьо-жовтий вінок з відповідним написом, а члени Управи зробили спільну фотографію. При тій нагоді учасники відвідали багато історичних місць музеїв столиці.

Дня 18 травня відзначено академією Свято Героїв: понад 300 осіб зібралися, щоб святково відзначити роковини тих, які віддали своє життя боротьбі за Самостійну Українську Державу. В мистецькій програмі виступали оркестра і хор Осередку СУМА, деклямації, скрипкове сольо, рецитація при акомпаніяменті ст. пл. Марійки Гафткович, під кер. проф. Володимира Тритяка. Великий успіх мало тріо з Осередку СУМА ім. УПА з Філядельфії, в складі Лесі Ранонець, Маріяни Гаманюк та Ірини Зазуляк під кер. професора Зої Маркович. Тріо зачарувало піснями публіку, яка викликала їх по кілька разів.

Змістовний реферат виголосив інж. Анатолій Гончарів.

Осередок СУМА диспонує нині гарною оркестрою і великим хором. В літі їх запрошують виступати в інших місцевостях на академіях, бенкетах чи концертах.

Організації Українського Визвольного Фронту в Трентоні намітили багато плянів праці, в першу чергу збирають фонди, щоб придбати відповідне приміщення для ведення суспільно - громадської діяльності. Заплановано на день 2 листопада відзначили бенкетом 40-річчя ОУН, для цього вже найнята заля в „Сідер Гарден". Відділ Об'єднання Жінок плянує на 27 вересня товариську забаву, прибутки з якої підуть на громадські цілі.

Юра Гуцул

Закінчення року в Дитячій Світличці

Дитяча світлина 47-го Відділу СУА в Рочестері зі своєю учителькою мґр. Анастазією Смеречинською (справа) та її помічницею Любою Юрків.

Українське зорганізоване жіноцтво розуміє важливість виховання дітей і тому 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н. Й., уже п'ять років веде Дитячу Світличку.

В суботу 21 червня зібралися родичі з дітьми, пані з Управи 47-ого Відділу і запрошені гості в залі Т-ва „Самопомочі" на урочисте закінчення навчального року в Дитячій Світличці, яка мала цього року 24 дітей. Учителька мґр. Анастазія Смеречинська провела з дітьми молитву, діти заспівали і пісню до Матері Божої, прохаючи кращої долі для нашої поневоленої України.

Опісля мґр. Смеречинська почала розказувати казочку „Ми" — це був перегляд навчання кождої суботи за увесь рік. І перед нашими очима переходили образки, які діти самі малювали чи наліплювали підчас навчання. Були там квіти, овочі, дерева, що зображували осінь і зиму, серія Різдвяних мотивів, як ялинка, королі, ангели, колядники, та чудові великодні писанки. До кождого образочка діти робили свої завваги. Буква „У" глибоко закорінилася у їхніх головках, бо ж нею починається Україна, українці, український іт. д. Коли п-і Смеречинська показала портрет Тараса Шевченка, діти продеклямували „Учітеся, брати мої..."

На стіні висіли строї курочки, песика й інші, які пригадували дітям їхній виступ на Святі Матері, і вони відспівали пісеньки, відповідні до кождого строю.

Це коротенько „повторення року" показало великий вклад фахової праці мґр. Анастазії Смеречинської та її віддану любов до наших найменших. Не хотілося вірити, що за три години тижнево можна стільки навчити таких маленьких дітей. Три години — занадто короткий час навіть для Садочка.

Голова 47-ого Відділу Марія Крамарчук щиро подякувала мґр. Смеречинській за її працю, як також молоденькій Любі Юрків, яка вже кілька років помагає в Світличці. Опісля роздала дітям гарно розмальовані свідоцтва із золотими зірками: діти, які вже переходять до нормальної школи, дістали по чотири зірки. Присутній директор Рідної Школи при місцевому Відділі УККА д-р Степан Чорний висловив признання 47 Відділові, а п-і Смеречинській зокрема за її жертвенну працю, і закликав батьків не чекати, а всім посилати дітей до Школи Українознавства. Білан дякував від батьків, а п. Якимишин від дідусів.

Тільки ті пані, які чергують кожної суботи у Світличці, знають скільки праці вкладається у ведення Дитячої Світлички. Не раз жаль, що батьки так мало цікавляться, що роблять їхні діти у Світличці, і тому п. Смеречинська просила їх брати жвавішу участь у Світличці і заохочувати інших посилати своїх дітей.

Скромною перекускою, яку зладили пані з Управи 47-ого Відділу, закінчено навчальний рік у Дитячій Світличці. Діти розійшлися, несучи зі собою повну течку образочків — свою працю впродовж цілого року.

Ірина Руснак
секретар 47-ого Відділу СУА

— КОРОТКІ ВІСТІ —

СОВЄТИ ВИМІНЯЛИ 10-ох західньо - німецьких аґентів, в'язнених в СССР, за свого шпигуна, Юрія Ніколаєвича Логінова, який від 1967 року був в'язнений в Південній Африці. Що на тому „обміні" зискав Південно - африканський Союз — не відомо. Недавно Совєти звільнили британського громадянина Джералда Брука в заміну за відіслання до СССР пари совєтських шпигунів Пітера і Гелен Кроґерів. В лютому цього року Совєти звільнили трьох західньо - німецьких студентів за звільнення Гайнца Фельфе, який служив, як шпигун, на обидві сторони — в користь Німеччини і СССР. Совєти прийняли за методу — арештувати різних закордонних туристів ніби за „шпигунство" і згодом „вимінювати" їх за власних шпигунів, арештованих на Заході.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЕКСКУРСІЙНИЙ ЧОВЕН ПОТОНУВ у Женевському озері, недалеко від французького берега. У човні було понад 50 осіб, переважно дівчат з м. Мец, які прибули на прогулянку. Поліційні водолази вночі витягли 8 тіл, розшуки тривають. Припускають, що там втопились 19 осіб, переважно дівчат.

З МАДРИДУ ПОВІДОМЛЕНО, що еспанська поліція заарештувала п'ятьох американських студентів за поплямлення чести національного прапору Еспанії. Їх посадили на півроку тюрми. Державний прокурор спочатку вимагав покарати їх шостирічним ув'язненням.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ПАРАСКА ПАНКО, членка УНС Відд. 481 Т-ва І. Франка в Карнеґі, померла 26-го липня 1969 р. на 78 р. ж. Покійна нар. в 1891 р. в с. Воля Петрова, пов. Сянік, прибула до ЗСА в 1905 р. і стала членкою УНС в 1921 р. Полишила в смутку мужа Івана, сина Дмитра, доньки: Марію, Анну, Анастазію, Пелагію, Єву і Іванну. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 30 липня 1969 р. на цвинтар св. Тройці в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Сивий, секр.

МАРІЯ ПОЛЕҐОНЬКА, довголітня членка УНС Відд. 342 Т-ва Запор. Січ в Картерет, Н. Дж., померла 17-го серпня 1969 р. на 78 р. ж. Покійна нар. в 1891 р. в Західній Україні біля Сянока, прибула до ЗСА в 1911 р. і стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку синів з родинами Олександра й Йосипа та зам. дочок з родинами: Катерину, Марію і Гелену. Рідня, приятелі і члени УНС відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 20 серпня 1969 р. на цвинтар Кловер Ліф в Вудбрідж, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІЛІЯ СПЕНДАК, член УНС Відд. 94 Т-ва М. Шашкевича в Гамтрамк, помер 31-го липня 1969 р. на 81 р. ж. Покійний нар. в 1888 р. в Україні і став членом УНС в 1925 р. Полишив в смутку дружину Марію 2 дочки, сина, 6 внуків, 2 правнуки і сестру. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Відчний Спочинок 2 серпня 1969 р. на цвинтар Мт. Олівет, Дітройт, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!

Люба Васько, секр.

АНДРІЙ БРІЛЛА, член УНС Відд. 204 Т-ва А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 27 липня 1969 р. на 62 р. ж. Покійний нар. в Мансфілд, Па., і став членом УНСоюзу в 1947 р. Полишив в смутку дружину Дженні, синів: Антона, Реймонда, доньку Соню і 6 внуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок на цвинтар св. Раймонда в Бронксі.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Палідвор, секр.

ГРИГОРІЙ ДЕНИСЕНКО, член УНС Відд. 194 Т-ва Свобода в Ню Йорку, помер 24 липня 1969 р. на 64 р. ж. Покійний нар. в 1905 р. в Клевані, Україна, прибув до ЗСА в 1950 р. і став членом УНС в 1962 р. Полишив в смутку дружину Любу. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок з пох. заведення на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Манацький, секр.

ІВАН ГНАТЮК, член УНС Відд. 448 Т-ва Самопоміч в Монтреал, Канада, помер 8 липня 1969 р. на 78 р. ж. Покійний нар. в 1890 р. в Мшанці, Тернопіль, Україна, прибув до Канади в 1910 році і став членом УНС в 1946 р. Полишив у смутку 5 синів: Василя, Андрія, Михайла, Петра, Павла, 3 дочки: Юлію, Анну і Олену, 10 внуків і 2 правнуки, сестру в Канаді і брата на Україні. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 11 липня 1969 р. на цвинтар Cote des Neiges в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Перейма, секр.

Д-р ІВАН ЯНЧИШИН, член УНС Відд. 175, помер 15-го липня 1969 р. на 49 р. ж. Покійний нар. в 1920 р. в Вороців, Україна, прибув до ЗСА в 1949 р. і став членом УНС в 1960 р. Полишив в смутку дружину Ольгу та синів: Юрія і Петра. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 18-го липня 1969 р. на цвинтар Оливна Гора в Дітройті.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Смерека, секр.

АНАСТАЗІЯ КИРИЛЕК, членка УНС Відд. 178 Т-ва св. Марії в Манчестер, Н. Г., померла 15 липня 1969 р. на 77 р. ж. Покійна нар. в 1892 р. в с. Добротвір, прибула до ЗСА в 1914 р. і стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку 3 доньки: Стелю, Анну, Ольгу. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 19 липня 1969 р. на цвинтар св. Йосафата в Бедфорд, Н. Г.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Ковальчук, секр

МАРІЯ МАСЛОВСЬКА, членка УНС Відд. 230 Б-ва св. І. Хрестителя в Йонґставн, Огайо, померла 12 липня 1969 р. на 69 р. ж. Покійна нар. 1899 р. в Галичині, прибула до ЗСА в 1900 р. і стала членкою УНС в 1943 р. Полишила в смутку сина Данила і доньку Олену. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 16 липня 1969 р. на цвинтар Форест Лавн, Йонґставн, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Ліщак, секр.

МИКОЛА БОЙКО, член УНС Відд. 385 Т-ва Запор. Січ в Міннеаполіс, помер 14 липня 1969 р. на 82 р. ж. Покійний нар. в 1887 р. в с. Баня на Україні, прибув до ЗСА в 1913 р. і став членом УНС в 1924 р. Полишив у смутку дружину Параскевію і дітей: Ганю, Володимира, Йосипа і Івана. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 17 липня 1969 р. на цвинтар св. Марії в Міннеаполіс, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ТАРЗАН, Ч. 6235. Тарзан придивляється оселі дикунів

TARZAN REACHES A FAMILIAR CLEARING BY HELICOPTER-- TO RESCUE AN AIR FORCE NURSE FROM SUDDENLY SAVAGE MOTO-MOTOS. BUT HE INSISTS ON GOING ALONE TO THE SCENE OF THE MASSACRE.

WITH A LEOPARD'S STEALTH, TARZAN PENETRATES THE MOTO-MOTO FOREST. SOON HE TAKES TO THE TREETOPS, TO LOOK INTO THE NATIVES' COMPOUND.

WHERE ARE THE MOTO-MOTO MEN? I SEE ONLY WOMEN!

Тарзан прибуває гелікоптером на відому йому галявину, щоб визволити медсестру летунства від несподіваної жорстокости мото-мотів. Але він наполягає, щоб піти одинцем на місце масакри.

Із зручністю леопарда Тарзан проникає в ліс мото-мотів. Швидко він дістається на шпиль дерева, щоб поглянути на оселю тубільців.

Де мужчини мото-мото? Бачу тільки жінок!